

DIŽA' DA' BSEĽA' PABLO ĽO YEŽ ROMA

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús Ľo yež Roma

¹ Neda', Pablo, naka' benne' ndo'w che Jesús, Benne' Criston', na' wbás chie', dan' bliž Dios neda', na' wžekze' neda' nich wchalja' diža' chawe' chien'.

² Bchebe laže' Dios ža ni'te sele'e diža' chawen' chežo. Bene' ki Ľo na'gak benne' ka' bcháljgake' Ľo wlaze' Ľe', na' légage' bzógage' xtiže'e le'e yiche la'y che Dios. ³ Bzógage' yógo'te da' žala' gon zínkze Dios, Bennen' nake' Xanžo Jesús, Benne' Criston'. Ľo yeĽa' benách chie' nake' za'só Dabí, bennen' wnná bi'e benách Israel ka', ⁴ san kan nak be' nakkze', da' naken la'y, nak bia' nake' Zi'n Dios, na' nape' dot yeĽa' wak. Nak bia' naken ki dan' bebane' Ľo yeĽa' got. ⁵ Ni'a che da' ben Jesús, Benne' Criston', zzi'žo da' žonn Dios chežo Ľo yeĽa' ži'i laže' chie', na' bzoe' neda' wbás chie' nich Ľo wlaze' Ľe' gona' ga benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga chejlé'gake' chie' Ľe', na' góngake' kan zнна xtiže'e. ⁶ Benle le'e da' zinnj tzen Ľen benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, san na'a ba bliž Dios le'e nich gakle che Jesús, Benne' Criston'.

⁷ Dios nži'ile' le'e, na' bliže' le'e nich gakle che Ľeze'. Znnabla' Xažo Dios Ľen Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

*Žénele Pablo chejwíe' benách ka' che Jesús lo yež
Roma*

⁸ Zzo lawa' zzoja' chele da' ni. Dan' nakžo che Jesús, Benne' Criston', žapa' Dios: “Žóxkeno” kan nak chele yógo'tele, dan' zchaljgak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga kan žejle'le chie' Le'. ⁹ Dot laža'a žona' xchin Dios, na' zchalja' diža' chawen' kan nak che Zi'ne'. Nnézkzele Dios zcháljenteza'-ne', na' znnabla'-ne' gon chawe'e le'e. ¹⁰ Znnábtezla' Dios, cha' naken da' žénele' Le', gonne' neda' latje yedjwía' le'e. ¹¹ Ki znnabla'-ne' dan' žak laža'a le'ela' le'e nich gak gona' ga gata' chele to da' wnezjw Dios Be' La'y chele, da' gonen ga gólele lo da' nak che Xanžon'. ¹² Dan' žénela' naken gon chočžo tožo yetožo, dan' žejle'žo to tožo che Jesús, Benne' Criston'.

¹³ Zí'na'do' ka', žénela' nnézlele da' ni. Gok laža'a zan chi'i yida' gan zoale, san na' zejte na'a bi na' gonnen chia'. Žénela' yida' gan zoale nich gona' ga yebélenlele da' zchalja', kan žebélengeklen yezika' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. ¹⁴ Zoa da' nbaga'a chegak yógo'te benách, chegak benách ka' nníta'gake' yež gawze ka', na' chegak benách ka' nníta'gake' yež zi'to' ka', chegak benách ka' zej nsedle', na' chegak benách ka' bi zej nsedle'. ¹⁵ Che len, kan sáke'la' gona', ba zoa' wchalja' diža' chawen' gan zoale le'e lo yež Roma.

Yela' wak zen che diža' chawen'

¹⁶ Bi žedoe'ela' zchalja' diža' chawen', dan' napen yela' wak che Dios nich yeslán yógo'te benne' ka' žejlé'gaken'. Gan zzo law, žénele Dios yéngklen benne' judío ka', na' te na' yéngklen benách zi'to'

ka'. 17 Diža' chawen' zloe'elen' žo'o Dios gone' ga yeyakžo chawe' lawe' Le', cha' chejle'žo chie' Le', na' bi gak chope láže'žo. Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "No benne' nake' chawe' dan' žejli'e che Dios, gata' yela' nban chie'."

Zia da' zej nbaga' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga

18 Dios, Bennen' zoe' ya'abá, bloe'ele' law bi zle'ele' chawe' yógo'te benne' ka' žóngake' da' kegle, na' wsaka' zi'e légake', benne' ka', lo yela' bi nak chawe' chégake' zóagake' cheła'ale da' naken dot da' li. 19 Ki naken chégake' dan' bla' da' nak bian' zoakze Dios lawgak yógo'te benách ka', dan' Dios na'kze bloe'elen' law gan nníta'gake'. 20 Ža ni'te katen' wzó law gota' yežlyó nga, na' zejte na'a ža, da' ka' ben Dios zej nak bian' da' bi gak le'elžo che Dios, kan zej nak yela' wak zen chie', na' da' nakkze' Le'. Che len, bi gak nnágake' bi zej nbage'e zia. 21 Katen' bénbia'gake' Dios, bi bka'n zéngake' le' kan žala' wká'n zenžo-ne', na' bi belyi'e Le': "Žóxkeno'." Che len dáche'ze beyák da' zza' láže'gake', na' bchol yichj lázdo'gake' dan' béngake' zide yichj lázdo'gake'. 22 La'kze gókgekle' žejní'ile'egekle', beyákgake' benne' bi nnezle ka', 23 dan' bká'ngake' yela' zen che Dios, Benne' zóateze', na' bka'n zéngake' lo'a ka', da' ka' zej naken ka benne' ka' žátgakkze', na' ka bia ka' zoa xílgakba', na' ka bia yixe' ka' želdaba' lo yo, na' ka bele ka' žžob kwíngakba' lo yo.

24 Che len Dios beběj yichje' légake' nich góngake' da' kegle ka' da' zze láže'gake', na' ki goken, bka'n sto' kwíngake' toe' len yetóe'. 25 Goken ki dan' bká'ngake' xtiža' Dios, da' naken dot da' li, na'

wzí' lo ná'gake' to da' wen laže'. Wdápegake' ba la'ne, na' bka'n zéngake' da' ka' ben Dios, na' kege Dios na'kze, Bennen' žala' wká'n zéntezžo. Ka'kze gaken.

²⁶ Che len Dios beběj yichje' légake' nich góngake' da' ka' zze láže'gake' da' žóngaken ga žedoe'elžo. No'le ka' bká'ngake' yela' zzoalen benne' byo, nich góngake' da' zej naken sban. ²⁷ Lezka' bengak benne' byo ka', bká'ngake' yela' zzoalen no'le, na' wzé láže'gake' da' zej nak sban da' žóngake' toe' len yetóe', na' bégake' da' žóngaken ga žedoe'elžo, dan' wnníta'lengake' la' ljež benne' byógakze'. Benne' ka' bégake' ki zzáka'gake' lo belá' žen chégake' dan' bebí'i Dios chégake' da' naken tlebe len dolan' da' bégake' dan' bká'ngake' Dios.

²⁸ Dan' bi gónegekle' gápegake' Dios ba la'ne, che len beběj yichje' légake' nich sa' láže'gake' da' wen laže', na' góngake' da' bi zakan'.

²⁹ Žóntezgake' yógo'te da' bi zej nak chawe'.

Žóngake' yela' sto' ka'.

Žóngake' da' kegle.

Zdan láže'gake' yela' gape.

Bi zlé'egekle' ljéžgake' ka' chawe'.

Zgé'egekle' ljéžgake' ka'.

Žótgake' ljéžgake' ka'.

Zdíl-lengake' ljéžgake' ka'.

Žon láže'gekle' benách ka'.

Žónle'egake' da' zinnj.

Znnégake' che ljéžgake' ka'.

³⁰ Znnágake' da' wen laže' che ljéžgake' ka'.

Bi zlé'egekle' Dios chawe'.

Zej nake' benne' bizjw ka'.

Žon kwíngake' benne' blo ka'.

Zka'n zen kwíngake'.

Žílgake' da' zinnj da' góngake'.

Žeží'igake' che xa xná'gake'.

³¹ Zej nake' benne' bi žejní'il ka'.

Bi žóngake' da' bchebe láže'gake' góngake'.

Bi zej nake' ži'i laže' kan žala' gágkake'.

Bi ženít lágwage' che ljéžgake' ka'.

Bi žeyache' láže'gekle' ljéžgake' ka'.

³² Nnézkegekle' da' bzoa Dios to chi'ize kan žala' gak chegak benne' ka' žóngake' da' ki, gátgake' to chi'ize. La'kze nnézgeklen', kégeze žóngake' ki, san žaz láže'gake' benne' ka' žóngake' da' ki.

2

Chog Dios chegak benne' wen da' zinnj ka' gátgake'

¹ Che len, bi gak gon kwino' chawe', no benne' nako', cha' znnio' che lježo'. Katen' znnio' che lježo', žesbaga' kwino' zia, dan' znnio' che lježo', na' lezka' žono' le'. ² Nnézkelžo kan zchi'a laže' Dios. Lo da' naken dot da' li zchi'a laže'e benne' wen da' zinnj ka'. ³ Le' znnio' chegak benne' ka' žóngake' da' kegle, na' lezka' žono' le'. ¿Žeklo' wdé gónzele Dios kate' wchi'a laže'e le'? ⁴ ¿Zka'no' ka'ze yela' ži'i laže' che Dios, na' yela' zbez zen laže' chie', na' kan žone', zžele' nich že'e le'? ¿Bi nnézkzelo' Dios žónlene' le' lo yela' ži'i laže' chie' nich gata' chio' latje yeyát lažo'o? ⁵ Lo yela' laždo' zižje chio' bi beyát lažo'o. Che len ztobo' yela' zžaka' da' yebí'i Dios chio' kate' wchi'a laže'e benne' ka', na' gak bia' naken kan žala' gon Dios kate' choge' chegak benne' wen da' zinnj ka' gátgake'. ⁶ La' ža na'ze yebi'kze

Dios che to to benne' kan zej nak da' béngake' to toe'. ⁷ Wnezjwe' yela' nban da' zejlí kanne chegak benne' ka' žóntezgake' da' naken chawe', na' že' láže'gake' sí'gake' da' chawe' da' znezjw Dios, na' žénegekle' yežóygake' chawe' lawe' Le', nich sóagake' nbángake' to chi'ize. ⁸ Dios, lo yela' zža'a chie', wsaka' zi'e benne' ka' zží'igake' che xtiže'e, benne' ka' bi žénegekle' góngake' kan zнна da' naken dot da' li, san žóngake' da' bi naken chawe'. ⁹ Sákagak yógo'te benne' ka' žóngake' da' kegle, na' gak nyache' láže'gake'. Ga zzo law gaken ki chegak benne' judío ka', na' lezka' gaken chegak benách zi'to' ka'. ¹⁰ Dios gon chawe'e yógo'te benne' ka' žóngake' da' naken chawe', na' gape' légake' ba la'ne, na' wká'n žie' yichj lázdo'gake'. Ga zzo law gone' ki chegak benne' judío ka', na' lezka' gone' chegak benách zi'to' ka'.

¹¹ Ki wchi'a laže' Dios benách ka', na' Le' zle'ele' yógo'te benách ka' ka' zej nakkze'. ¹² Gatgak yógo'te benách ka' žóngake' doła', la'kze bi žákbe'egekle' zží'igake' che xtiža' Dios dan' bi na' yéngekle' xtiže'e. Lezka', ka' nak da' zнна xtiža' Dios, Le' wchi'a laže'e yógo'te benne' ka' zej nzi'e xtiže'e, san žóngakkze' doła'. ¹³ Ki gaken dan' benne' ka' žénzegekle' xtiža' Dios bi zej nake' chawe' lawe' Le', san yeyakgak chawe' benne' ka' žóngake' kan zнна xtiže'e na'. ¹⁴ Ka' nak chegak benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', san žóngakkze' kan zнна xtiža' Dios la'kze bi na' yéngeklen', zoa to da' bzoa Dios lo yichj lázdo'gake' da' žsedlen légake'. ¹⁵ Benne' ki zloé'egekle' law žon žin xtiže'e da' yo'on lo yichj lázdo'gake'. Da' žon da' yo'on lo yichj lázdo'gake' nak bian' naken ki. Kan zza' láže'gake', žesbága'gake'

ljéžgake' ka' zia, o žebėj ljéžgake' ka' chawe' toe' yetóe'. ¹⁶ Ki yebí'i Dios chégake' ža na' katen' wchi'a laže'e yógo'tegake' lo na' Jesús, Benne' Criston', kan zej nak da' bėngake', na' kan nak da' wzá' láže'gake'. Ki žsedle diža' chawen' da' zchaljan'.

Da' žongak benne' judío ka', na' da' wnnakze Dios

¹⁷ Le'e znnale nakle benne' judío ka', na' žxen láže'le yelale dan' žonle kan zнна xtiža' Dios, na' zka'n zen kwınle dan' žéklele nónbia'le Le', ¹⁸ na' nnézkzelele da' žénele Dios gonle, na' da' wnnakze' Le', da' žsédlele le'e, na' žákbe'elele da' naken dot chawe'. ¹⁹ Zej nnita' benne' ka' zdágake' ga yoble, kan žongak benne' lo chole ka'. Žéklele wak wzejní'ilele benne' ka' zej nchoł yichj lázdo'gake'. ²⁰ Žéklele wak wsédlele benne' ka' bi žejní'igekle', na' benne' ka' žejní'igekle' láte'do'ze, dan' nzi' lo na'le xtiža' Dios da' žsedlen benách ka' kan nak yela' žejní'il da' naken dot li laže', na' da' naken dot da' li. ²¹ Na'a, le'e žsédlele yezika' benách ka'. ¿Bi žala' wsédł kwınle? Le'e znnale: “Bi kwano”. ¿Zbanle le'e? ²² Lezka' znnale: “Bi gono' doła' da' zka'n ditjen yela' zchag na’”. ¿Žonle le'e doła' da' zka'n ditjen yela' zchag na'? Le'e bi zlé'elele chawe' lo'a ka'. ¿Zbanle le'e da' zej že' lo yodo' chégaken? ²³ Zka'n zen kwınle dan' nzi' lo na'le xtiža' Dios. ¿Zka'nle le'e Dios ka'ze, dan' zzoale da' wnnakze' Le' chela'ale? ²⁴ Nyejw le'e yiche la'y kan žonle, dan' znnan: “Ni'a che da' žonle le'e, benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka' zinne zí'gake' che Dios.” ²⁵ Wak yebélenlele da' nžogen lo beła' chele, benne' byo ka', dan' nak bian' nzi' lo na'le xtiža' Dios, cha' žonle kan zнна xtiže'e, san cha' zzoale da' wnnakze' Le' chela'ale, ba beyakle ka' zej

nak benne' ka' bi zej nake' che Dios. ²⁶ Che len, benne' byon', benne' bi nžog lo xpele'e dan' nak bian' no benne' byo nzi' lo ne'e xtiža' Dios, san žone' dot kan z_{nna} xtiže'e, benne' ni nake' law Dios ka to benne' byo nžog lo xpele'e dan' nak bian', la'kze bi nžogen lo beła' chekze'. ²⁷ Benne' byon' bi nžog lo xpele'e da' nak bian' no benne' nzi' lo ne'e xtiža' Dios, san žone' dot da' z_{nna} xtiže'e, ka žon benne' ni zloe'elen nbága'le le'e zia, la'kze nzi' lo na'le xtiža' Dios, na' nžog lo beła' chele dan' nak bian' naken ki, san bi žonle kan z_{nna} xtiže'e na'. ²⁸ Cha' to benne' judío nakzen' lo beła' žen chie', bi nakkze' benne' judío, na' da' nak bian' da' nžogzen lo beła' chie' bi naken li laže'. ²⁹ Bennen' nake' ki lo yichj lázda'we' nake' da' li benne' judío, benne' nake' che Dios, na' da' nak bia' nzi' lo ne'e xtiža' Dios da' naken li laže' naken to da' yo'on lo yichj lázda'we'. Da' nak bian' da' naken li laže' naken che be' nakkzžo, na' kege che yeła' benachze chežo. Bennen' nake' che Dios ki, bi žápegak benách ka' le' ba la'ne, san Dios na'kze žape' le' ba la'ne.

3

¹ Cha' ki naken, ¿biz da' chawe' žaken che to benne' dan' nake' benne' judío? ¿Biz da' chawe' žaken che benne' byo, benne' judío, dan' nžog da' nak bian' lo xpele'e? ² Da' cháwe'le'e naken chie', na' da' zan kan zej naken. Da' naken blo, Dios bdie' diža' la'y chie' lo na'gak benne' judío ka'. ³ Bale' bi žejlé'gake' che Dios. ¿Žeklo' bi gon Dios kan z_{nna} xtiže'e dan' bi žejlé'gake' chie' Le'? ⁴ Bi gaken ki. Žala' gákbe'elžo žónteze Dios kan z_{nna} xtiže'e, la'kze

žon l_áže'gak yógo'te benách ka'. Kan nak chie' nyejw le'e yiche la'y, da' z_nnan:

Gak bia' nako' chawe' dan' žono' kan z_nno', na' yežojo' chawe' cha' no benne' wchi'a l_áže'e Le'.

⁵ Kate' žonžo da' kegle, Dios z_nne' bi nak chawe' da' žonžo. Da' ni nak bian' Dios nake' chawe'. Zej nnita' benne' ka' z_nnágake': "Da' kegle da' žonžo nak bian' Dios nake' chawe', na' che len bi žala' wsaka' zi'e žo'o." ⁶ Bi naken ki. Chela' ga'n zen Dios ni'a che da' kegle da' žonžo, ěnak_xkze gak wchi'a l_áže'e benách ka' nníta'gake' yežlyó nga? ⁷ Kate' no benne' žon l_áže'e, Dios z_nne' bi zchalj bennen' da' naken dot da' li kan žone' Le'. Da' ni nak bian' nak dot da' li da' z_nnakze Dios. Zej nnita' benne' ka' z_nnágake' da' žon l_áže'gake' l_égake' žonen ga ga'n zen Dios, na' bi žala' choge' chégake', bi nne' zej nbage'e do_la'. Ki z_nnágake'. ⁸ ěNnažo: "Gonžo da' kegle nich gak da' nak chawe'?" Benne' ka' z_nne' zí'gake' chežo z_nnágake' žsedlžo da' ki, na' naken chawe' chog Dios chégake' gátgake'.

Yógo'težo nbága'žo do_la'

⁹ ěBizkze nnažo na'a? Kan nak cheto' neto', benne' judío ka', ěnákžeto' chawe' ka yezika' benách ka'? Bi nakto', dan' ba b_loe'elto' nga, zej nbaga' benách judío ka' do_la', na' lezka' zej nbaga' benách zi'to' ka' do_la'. Yógo'težo nbága'žo do_la'.

¹⁰ Nyejw le'e yiche la'y da' z_nnan:

Bi zoa nitó benne' nake' chawe', nitóe'.

¹¹ Nitó benne' žejni'ile'.

Nitó benne' žilje' Dios.

¹² Yógo'tegake' zdágake' ga yoble; yógo'tie' zej nnitle'. Nitó benne' žone' da' nak chawe', nitóe'.

13 Lbá'gake' zej naken ka yežw ba ka' da' zej nyaljwn.

Len da' znnágake' žon láže'gekle' ljéžgake' ka'.

Diža' da' žežojen žoá'agake' naken ka da' yožen laye' bele snia ka'.

14 Len da' znnágake', znne zí'gake' chegak benne' ka'.

15 Nníta'gake' zbéžgake' nich gótgake' benách ka'.

16 Zbía yí'tezgake', na' žsaka' zí'tezgake' ljéžgake' ka'.

17 Bi gak gá'nłengake' ljéžgake' ka' cháwe'do'.

18 Bi zžébegake' Dios.

19 Nnezlžo bchalj Dios yógo'te da' ki, da' ži'e benne' ka' nzi' lo ná'gake' xtiže'e. Che len bi gak nitó benne' nne' bi nbage'e doła', na' yógo'te benách, benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, Dios wchi'a laže'e légake'. 20 Že' láže'gak benne' judío ka' góngake' da' znna xtiža' Dios nich yeyákgake' chawe', san bi gak nitó benne' yeyake' chawe' ki, dan' bzoa Dios da' wnnakze' nich gákbe'elžo nbága'žo doła', dan' bi žonžo dot da' wnnakze' Le'.

Yelažo dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Cristo

21 Na'a, ba bla' law kan gak yeyakžo chawe' law Dios. Bi gak yeyakžo chawe' lawe' Le' cha' žónzežo kan znna xtiže'e, la'kze njejw le'e yiche la'y da' wnnagak benne' ka' bchaljgake' lo wláz Dios, dan' zloe'elen kan gak yeyakžo chawe' lawe' Le'. 22 Dios žonkze' ga žeyakžo chawe' lawe' Le' dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', na' gone' ga yeyakgak chawe' yógo'te benne' ka' chejle'gake' chie' Le'. Tlebe zej nak yógo'te benách, 23 dan' yógo'tie' béngake' doła', na' bi zej nake' chawe' kan nak Dios dot chawe'. 24 Dios, lo yela' ži'i laže' chie', žonze' ga žeyakžo chawe' lawe' Le', na' beyone' žo'o

chawe' dan' Jesús, Benne' Criston', beya'we' žo'o.
²⁵ Ki goken dan' Dios bdie' Jesús, Benne' Criston', lo yela' got lo wlazžo žo'o. Le' blalje' xchene', da' žeká'n dolá', dan' žaken chežo cha' žejle'žo chie' Le'. Ki ben Dios nich gak bia' Le' nake' chawe', la'kze lo yela' zbez zen laže' chie' bzoe' chela'ale dolá' ka' da' benžo ža ni'te. ²⁶ Ki ben Dios, na' bloe'el kwine' chawe' ža ni zoažo na'a, na' zga'ne' chawe' la'kze žeké'e dolá' da' zej nbaga' benách ka', na' žone' ga žeyákgake' chawe' cha' žejlé'gake' che Jesús, Benne' Criston'.

²⁷ ¿Wak wká'n zen kwinqžo dan' nakžo chawe' law Dios? Bi gakžo. ¿Biž chen'? Naken dan' belažo, kege dan' žonžo kan zнна xtiža' Dios, san dan' žejlé'zežo che Jesús, Benne' Criston'. ²⁸ Na'a, nnezlžo žeyák chawe' to benne' law Dios dan' žejli'e che Jesús, Benne' Criston', na' kege dan' žone' kan zнна xtiža' Dios.

²⁹ ¿Nak Dios Dios chégakze benne' judío ka'? ¿Bi nake' lezka' Dios chegak benách zi'to' ka'? O', lezka' nake' Dios chegak benách zi'to' ka', ³⁰ dan' zoa toze Benne' nake' Dios. Dios na' žone' ga žeyakgak chawe' benne' judío ka' lawe' Le', benne' byo ka' nžog lo belá' chégake' dan' nak bian' nzi' lo ná'gake' xtiže'e. Ki žone' Le' dan' žejlé'gake' che Jesús, Benne' Criston', na' lezka' gone' ga yeyakgak chawe' benne' zi'to' ka' lawe' Le', benne' byo ka' bi nžog lo belá' chégake' dan' nak bian'. ³¹ Na'a, cha' belažo dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', ¿wak nnažo biž zaka' da' bchi'le Dios žo'o? Bi gakžo, san yela' žejlé' chežo zloe'elen nak choch xtiže'e na'.

Da' ben Bran žsedlen žo'o

¹ ¿Bizkze nnažo na'a? ¿Nakx beyák Bran, xa wdé cheto', benne' judío ka', chawe' law Dios? ² Chela' beyák Bran chawe' law Dios dan' wzóa da' benkze' le', wak wká'n zen kwine', san kege law Dios. ³ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Bran bejli'e che Dios, na' che len Dios ble'ele' le' ka benne' chawe' lawe' Le'.” ⁴ Cha' zoa no benne' žone' xchinžo, da' žíjwžo-ne' bi naken to da' žonnžo chie', san naken to da' nbága'žo chie'. ⁵ Lezka' cha' to benne' žejle'ze' che Dios, la'kze bi be žin bene', Dios, Bennen' žone' ga žeyakgak chawe' benne' ka' lawe' Le', benne' ka' bi zej nake' chawe', zne' nake' chawe' lawe' le' dan' žejli'e chie' Le'. ⁶ Lezka' bchalj Dabí kan žaken da' chawe' che no benne', Dios zne' nake' chawe' lawe' Le' la'kze bi be žin bene'. ⁷ Ki wnná Dabín':

Ba nez zen naken che bennen' Dios ženít lawe' chie' ka nak da' kegle da' bene'.

Na' žeké'e doła' da' nbage'e.

⁸ Ba nez zen naken che bennen', Dios bi žesbage'e le' zia ni'a che doła' da' bene'.

⁹ ¿Žak da' chawe' ni chégakze benne' byo ka' nžog lo beła' chégake' dan' nak bian' nzi' lo ná'gake' xtiža' Dios, o lezka' žaken chegak benne' byo ka' bi nžog ki lo beła' chégake'? Ba wnnákzežo beyák chawe' Bran na' law Dios dan' bejli'e chie' Le'. ¹⁰ ¿Batx beyák chawe' Bran na'? ¿Goken katen' ba nžog lo xpele'e dan' nak bian', o goken zga'ale? Bi goken kate' ba nžogen lo xpele'e, san zga'ale goken. ¹¹ Bran na' bejli'e che Dios katen' bi na' chog lo xpele'e dan' nak bian'. Wdé na' bchog lo xpele'e dan' nak bian', dan' zloe'elen ba beyake' chawe' law Dios. Goken ki

nich gak Bran na' ka xagak benne' ka' chejlé'gake' che Dios, la'kze bi nžog lo xpéla'gake' dan' nak bian'. Dan' žejlé'gake' che Dios, gak nna Dios zej nake' chawe' lawe' Le'. ¹² Nak Bran na' xa wdé chegak benne' judío ka', benne' žejlé'gake' che Dios. Kégeze nake' xagak benne' byo ka' nžog lo belá' chégake' dan' nak bian', san lezka' nake' xagak benne' ka' žóngake' kan ben Bran na', dan' žejlé'gake' che Dios kan ben Bran na' kate' bi na' chog lo xpele'e dan' nak bian'.

Da'wnnacze Dios gata' chežo dan' žejle'žo chie' Le'

¹³ Bchebe laže' Dios bi da' wnezjwe' che Bran na', na' chegak za'sóe' ka', gata' chégake' yežlyó ngakze. Gaken ki, kege dan' žóngake' kan zna xtiža' Dios, san dan' beyákgake' chawe' lawe' Le' dan' žejlé'gake' chie'. ¹⁴ Chela' yežlyó nga gata' chégakze benne' ka' žóngake' kan zna xtiža' Dios, bi gon byenen chejle'žo chie', na' gak da' bchebe laže' Dios to da' bi zaka'. ¹⁵ Xtiža' Dios zloe'elen žo'o nbága'žo zia, da' žonen ga chog Dios chežo gatžo. Gan bi na' žin da' wnnakze Dios, bi gak bága'gak benách ka' zia dan' bi béngake' kan wnnakze' Le'.

¹⁶ Che leŋ žebelžo dan' žala' si'žo dan' bchebe laže' Dios dan' žejle'žo chie' Le', dan' nak bian' naken to da' žonnze' chežo. Ki naken nich gak bia' gata' dan' bchebe laže' Dios gonne' chegak yógo'te za'só Bran na', kégeze chegak benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' wnnakze Dios, san lezka' chegak benne' ka' žejlé'gake' che Dios kan bejlé' Bran na' che Dios. Bran na' nake' ka xážo yógo'težo žo'o, nolžo žejle'žo che Dios. ¹⁷ Ki naken kan nyejw le'e yiche la'y kan

Dios gože' Bran na', dan' znnan: “Bzoa' le' ka xagak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó.”

Ki naken, law Dios, Bennen' bejlé' Bran na' chie', nak Bran na' ka xazo yógo'težo. Dios na' žesbane' benne' gat ka', na' zchalje' che to benne' bi na' soe' kan ba zoakze bennen' bi na' soe'.

¹⁸ Ki naken dan' Dios gože' Bran na': “Benne' zante gaggak za'só' ka'.” Bran na' bejli'e che Dios, na' bxen laže'e Dios gone' dan' bchebe laže'e wnezjwe' chie', la'kze bi gok le'ele' dan' žxen laže'e si'e, na' ka' goken, wyó'o lo ne'e gake' xagak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga. ¹⁹ Bran na' bi gok chop laže'e kan žejli'e che Dios, la'kze ba zeje' ka to gaywá' yiz, na' bejsá' laže'e kan nak che bela' žen chie', da' ba natkzen dan' ba ngóleli'e, na' lezka' kan nak che Sara, zo'le', nake' no'le wbiž. ²⁰ Bi gok chop laže'e, na' bi goke' benne' bi žejlé' kan nak da' bchebe laže' Dios gone' chie', san gokže' choch dan' bejli'e che Dios, na' bka'n zene' Dios. ²¹ Dot laže'e bxen laže'e Dios, nape' yela' wak gone' dot dan' bchebe laže'e gone'. ²² Che len, Dios bzoe' che Bran na' nake' chawe' lawe' Le' dan' bejli'e chie' Le'.

²³ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Dios bzoe' chie' nake' chawe' lawe' Le'.” Ki nyejwn le'e yichen', kégeze nich yebélenlen Bran na', ²⁴ san nich yebélenlžon lezka' žo'o. Dios gone' ga yeyakžo chawe' lawe' Le' cha' chejle'žo chie' Le', besbane' Xanžo Jesusen' lo yela' got. ²⁵ Jesusen', Dios bdie' Le' nich gote' ni'a che doła' da' nbága'žo žo'o, na' besbane' Le' lo yela' got, nich gak gone' ga yeyakžo žo'o chawe' lawe' Le'.

5

Da' žata' chežo dan' ba beyakžo chawe' law Dios

¹ Na'a, z̄nna Dios ba beyakžo chawe' lawe' Le' ni'a che da' ben X̄anžo Jesús, Benne' Criston', cha' žejle'žo chie' Le', na' che len ba begá'nlenžo Le' cháwe'do'. ² Dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', žebélenlžo da' žonn Dios chežo, dan' žon chochen lázdo'žo. Žebelžo dan' žx̄en láže'žo gata' chežo yela' baní' che Dios. ³ Kégeze ki žebelžo, san lezka' žebelžo kate' z̄záka'žo, dan' nnezlžo da' z̄záka'žo žsedlen žo'o kwezžo zen laže'. ⁴ Kate' z̄bezžo zen laže' žežojžo chawe' law Dios, na' kate' ba bežojžo chawe' lawe' Le' žx̄en láže'žo Lekze' gáklene' žo'o. ⁵ Kate' žx̄en láže'žo Le', bi žak chope láže'žo. Ki naken dan' yela' nží'il che Dios len žo'o yo'on yichj lázdo'žo. Dios Be' La'y, Bennen' bselá' Dios chežo, žone' ga žaken chežo ki.

⁶ Katen' bi gok yelažo žakze chežo, kate' bžin ža, Benne' Criston' gote' lo wlazžo žo'o, kate' ne gokžo benne' doła' ka'. ⁷ Bi yénele no benne' gate' lo wláz to benne' chawe'. Wak no benne' wechóg laže'e gate' lo wláz to benne' nake' dot chawe'. ⁸ Dios z̄loe'ele' žo'o kan nží'ile'ele' žo'o, dan' got Benne' Criston' lo wlazžo žo'o kate' ne gokžo benne' doła' ka'. ⁹ Ba beyakžo chawe' law Dios dan' got Benne' Criston' lo wlazžo žo'o, katen' blalje' x̄chene'. Che len žx̄en láže'žežo Le' yeslé' žo'o lo ža chog Dios chegak benne' doła' ka' gátgake' to chi'ize. ¹⁰ Katen' bi ble'elžo Dios chawe', Zi'nkze Dios gote' lo wlazžo žo'o nich gak yeyakžo toze len Dios. Na'a, dan' zoa nban Bennen' bene' ga ba beyakžo toze len Diosen', žx̄en láže'žežo yelažo to chi'ize. ¹¹ Lezka'

žebelžo law Dios ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston', dan' ba beyakžo toze len Diosen' ni'a che da' bene' Le'.

Da' ben Adán, na' da' ben Benne' Cristo

¹² Bla' doła' lo yežlyó nga ni'a che da' ben toze benne', Adán, na' dan' bene' doła', lezka' wyó'o yela' got. Che len gatgak yógo'te benách ka' dan' yógo'tegake' zej nbage'e doła'. ¹³ Zga'ale kate' bla' da' bchi'le Dios lo yežlyó nga, bengak benách ka' doła', benne' ka' wnníta'gake' yežlyó nga, na' gótgake', san Dios bi besbage'e benne' ka' zia dan' bi béngake' ka' z̄nna x̄tiže'e. Ki goken dan' bi na' žin da' bchi'le' Le' gan wnníta'gake'. ¹⁴ Kate' wzó law zoa Adán, na' zejte ža wzóa Moisés gotgak yógo'te benách ka' dan' wbága'gake' doła', la'kze bi bzóagake' chela'ale to da' wnnakze Dios kan ben Adán na'. Yógo'te benách ka' zej nake' toze len Adán na' dan' zej nake' za'sóe'ka'. Da' ni z̄loe'elen žo'o kan gakgak yógo'te benách ka' toze len Benne' Criston', benne' ka' chejlé'gake' chie' Le'.

¹⁵ Da' žonnze Dios chežo bi naken ka da' goken chežo ni'a che dołan' da' ben Adán na'. Ni'a che dołan' da' ben toze bennen', gatgak yógo'te benách ka'. Da' z̄enle'eže naken da' žonnze Dios chežo, dan' naken yela' nban da' zejlí kanne. Žonne' chežo da' ni ni'a che da' ben yetoze Benne', Jesús, Benne' Criston'. ¹⁶ Da' žonnze Dios chežo bi naken tlebe ka da' goken chežo ni'a che dołan' da' ben toze bennen'. Da' bchog Dios che Adán na' ni'a che dołan' da' bene', lezka' bchog Dios chegak yógo'te benách ka'. Dan' žonnze Dios chežo naken nich gak yeyakžo chawe' lawe' Le' la'kze nbága'žo doła' zan. ¹⁷ Wyó'o yela' got yežlyó nga ni'a che dołan'

da' ben toze bennen'. Ni'a che da' ben yetoze Bennen', Jesús, Benne' Criston', gata' yela' nban da' zejlí kanne chegak benne' ka' yeyákgake' chawe' law Dios, dan' naken da' žonnze Dios chežo.

18 Dios bchoge' chegak yógo'te benách ka' gátgake' ni'a che doľan' da' ben toze bennen'. Ľzka' yógo'te benách ka' gak yeyákgake' chawe' lawe' Ľe' ni'a che da' nak chawe' dan' ben yetoze Bennen', na' gata' yela' nban da' zejlí kanne chégake'. 19 Beyakgak benne' zan wen doľa' ka' dan' bi ben toze bennen' kan zĽna xtiža' Dios. Ľzka' benne' zan yeyákgake' chawe' law Dios dan' ben yetoze Bennen' kan zĽna xtiža' Dios.

20 Wyó'o da' wnnakze Dios lo yežlyó nga nich gak bia' zej nbaga' benách ka' doľa'. Dan' gok bia' zej nbage'e doľa', Ľzka' gok bia' zénle'eže nak da' žonnze Dios chegak benách ka'. 21 Gota' yela' wak che doľa' goten žo'o. Ľzka' da' žonn Dios chežo napen yela' wak gonen ga yeyakžo chawe' lawe' Ľe' ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' gonen ga gata' yela' nban da' zejlí kanne chežo.

6

Zoažo nbanžo ni'a che Jesús, Benne' Cristo

1 ĽBižkze nnažo na'a? Ľžala' gonžo doľa' nich lo yela' nži'il che Dios Ľe' yenít lawe'e chežo da' zanže? 2 ĽBi gónkzežon! Nak chežo ka ba gotžo to chi'ize nich biž gonžo doľa'. ĽNakxkze gak gónžežo doľa'? 3 ĽBi nnézlele kan naken chežo? Cha' bezoažo nis nich yeyakžo toze Ľen Benne' Criston', dan' bezoažo nis zloe'elen žo'o ba wdežo lo yela' got tzen Ľen Ľe'. 4 Kan goken, gótlenžo-ne' tzen,

lezka' bgáche'lenžo-ne' tzen lo yežw ba katen' bezoažo nis. Kan ben Dios, len yela' wak zen chie' besbane' Benne' Criston' lo yela' got, lezka' bene' ga bebánlenžo tzen Jesusen' nich gakžo benách kobe chie' ka'.

⁵ Cha' bénlenžo tzen Benne' Criston', na' gotžo kan gote' Le', lezka' gónlenžo-ne' tzen, yebanžo lo yela' got kan bebane' Le'. ⁶ Ba nnézkzelžo da' ni: yela' benách chežo da' wzóan zga'ale, wdá'lenen Le' tzen le'e yag kroze nich kwia yi' yela' benách chežo da' bénlenžon doła', nich biž nna bia' da' nak doła' žo'o. ⁷ Cha' nakžo toze len Bennen' gote' ni'a che doła', na' ba beyakžo chawe' law Dios, biž nbága'žo dołan', na' biž yo'ožo lo na' doła'. ⁸ Na'a, cha' nátlenžo tzen Benne' Criston', žejle'žo yebánlenžo-ne' tzen, ⁹ dan' nnezlžo ba bebán Benne' Criston' lo yela' got, na' biž gate'. Che len biž bi gak gon yela' got na' chie' Le'. ¹⁰ Kan goken, gote' Le', toze chi'i gote' ni'a che doła' da' wbága'žo žo'o, san kan naken, zoe' nbane', nbánlene' Dios. ¹¹ Lezka' žala' géklele le'e naken chele ka ba nátkzele nich biž gonle doła', san zoale nbanle nich gonle kan zna xtiža' Dios, dan' nakle toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

¹² Che len, bi we'le latje da' naken doła', nich bi gonen ga gonle doła' lo beła' žen chele da' gatkzen. Biž gonle kan nak da' zze láže'le da' kegle lo beła' žen chele. ¹³ Bi wdé kwinle lo na' da' naken doła', na' bi gonle da' kegle, san le wdé kwinle lo na' Dios dan' ba bebanle lo yela' got, na' le wdé beła' žen chele lo ne'e nich gónlenen' da' naken chawe'. ¹⁴ Bi we'le latje da' naken doła', nich bi gonen ga gonle doła', dan' bzoa Dios le'e nich gonle kan zna

da' chawe' chie' Le', na' kege gónžele kan z̄nna da' bchi'le' benách doḷa' ka'.

Da' žsaka' lebe kan nak che benne' ndo'w

¹⁵ ĆBižkze nnažo na'a? ĆŽala' gonžo doḷa' dan' biž yo'ožo lo na' da' bchi'le Dios benách doḷa' ka', san žonžo kan z̄nna da' chawe' che Dios? ĆBi gonžon!

¹⁶ Ba nnézkzelele cha' wdé kwinle lo na' to benne' nich gakle benne' ndo'w chie' ka', na' nich gonle kan z̄nna x̄tiže'e, to chi'ize nakle benne' ndo'w ka' che bennen' žonle kan z̄nna x̄tiže'e. Lezka' gaken cha' wdé kwinle nich gonle doḷa' da' gonen ga gatle, o cha' wdé kwinle nich gonle kan z̄nna x̄tiža' Dios, Bennen' gone' ga yeyakle chawe' lawe' Le'.

¹⁷ Na'a, žoxken Dios. La'kze zga'ale gokle benne' ndo'w ka' lo na' doḷa', na'a dot láže'le žonle kan z̄nna x̄tiža' Dios, dan' bde kwinle lo nan'. ¹⁸ Dan' ba belale lo na' doḷa', ba beyakle ka benne' ndo'w ka' lo na' da' naken chawe'. ¹⁹ Zcháljlēna' le'e kan žak chegak benách ndo'w ka', dan' bi žejní'ilele kwáselo lo yela' benachze chele. Zga'ale bde kwinle tzen len beḷa' žen chele lo na' da' kegle, na' lo na' da' bi naken chawe', na' gokle ka benne' ndo'w ka' chen, na' benle x̄chin da' bi naken chawe'. Na'a, le wdé beḷa' žen chele lo na' da' naken chawe', nich gakle ka benne' ndo'w ka' chen, na' gonle x̄chin da' naken chawe' nich gakle benne' ka' zej nake' che Dios.

²⁰ Katen' gokle ka benne' ndo'w ka' lo na' doḷa', bi benle x̄chin da' naken chawe'. ²¹ Na'a, Ćgok chawe' chele ni'a che da' benle zga'ale? Na'a dan' benle žonen ga žedoé'elele, na' žonen ga gat to chi'ize no benne' žonen'. ²² Na'a ba belale lo na' doḷa', na' nakle ka benne' ndo'w ka' che Dios, dan' žonen

ga žak da' chawe' chele dan' žonen ga nakle che Dios, na' žonen ga naple yeļa' nban da' zejlı kanne. ²³ Lazjw no benne' žone' doļa' naken yeļa' got, san da' žonnze Dios chežo naken yeļa' nban da' zejlı kanne, dan' napžo dan' nakžo toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

7

Da' žsaka' lebe yeļa' zchag na'

¹ Zí'na'do' ka', nólele le'e nzi' lo na'le da' bchi'le Dios benách judío ka'. Nnézkzelele yo'o lo na' xtiže'e na' no benne' kate' ne zoe' nbane'. ² Lezka' to no'le nžag ná'lene' to benne' byo yoe'e lo na' benne' byo chien' kate' ne zoa nban benne' byo chien', dan' ki zнна da' bsedle Dios kan nak che yeļa' zchag na', san cha' ba got benne' byo chien', na' nžoj no'len' lo na' xtiža' Dios dan' bchagen légake'. ³ Ki naken, kate' ne zoa nban benne' byo chien', cha' no'len' wchág ná'lene' no benne' byo yoble, gone' doļa' da' wká'n ditjen yeļa' zchag na', san cha' ba got benne' byo chien', na' nžoj no'len' lo na' xtiža' Dios na', na' na'a, cha' wchág ná'lene' to benne' byo yoble, bi gone' doļa' da' zka'n ditjen yeļa' zchag na'.

⁴ Lezka' žaken chele, zí'na'do' ka'. Dan' nžagle Benne' Criston', naken ka ba nátkzele le'e, na' biž yo'ole lo na' da' bchi'le Moisés žo'o, nich gak gakte che Benne' yoblen'. Na'a nakle che Benne' Criston', Bennen' bebane' lo yeļa' got. Ki naken nich gak gonžo da' žaz laže' Dios. ⁵ Katen' wyo'ožo lo na' yeļa' benachze chežo, da' zнна xtiža' Dios benen ga gok bia'gak da' ka' wzé láže'žo da' bi zej naken chawe', da' ka' béngaken žin lo beļa' žen chežo nich góngaken ga gatžo. ⁶ Na'a ba belažo lo na' da' bchi'le

Moisés žo'o dan' nátkzežo kan nak da' zna xtiže'e, dan' bchi'len žo'o zga'ale. Ki naken nich gak gonžo xchin Dios lo yela' nban kobe da' žonn Dios Be' La'y chežo, na' kege gonžon lo da' ba wdé chen, dan' naken dan' bchi'le Moisés žo'o.

Zoa_{len} neda' da' naken do_{la}'

⁷ ¿Bizkze nnažo na'a? ¿Žon da' wnnakze Dios ga žona' do_{la}'? Bi žonen ki, san chela' bi bzejní'il neda' da' zna xtiže'e, bi wnnazla' nak do_{la}' da' žona'. Chela' bi zoa lo da' wnnakze' Le' da' znan: “Bi se lažo'o da' de che lježo” bi nnezla' nak do_{la}' yela' zze laže' da' de che lježa'. ⁸ Kate' benla' xtiže'e, na' gókbe'ela' da' nak do_{la}' žonen žin lo be_{la}' žen chia', na' benen ga gókbe'ela' zze laža'a yógo'te da' kegle. Gan bi na' la' xtiže'e, bi nak bia' da' naken do_{la}'. ⁹ Ža ni'te, kate' bi na' yenla' xtiža' Dios, gokla' zoa' nbana', san kate' benla' xtiže'e, gókbe'ela' nbaga'a do_{la}', na' goka' ka to benne' gat law Dios. ¹⁰ Dios bdixjwe' da' zna xtiže'e nich gonen ga gata' yela' nban chežo, san benen ga gókbe'ela' ba natkza'. ¹¹ Gok bia' nchíxela' kan nak do_{la}', dan' ben xtiže'e ga gókbe'ela' nbaga'a do_{la}', na' žala' gata'.

¹² Che len, la'y nak xtiža' Dios, na' la'y, na' chawe', na' xtan nak da' bchi'le' žo'o. ¹³ ¿Ben da' naken chawe' ga goka' ka to benne' gat? Bi naken ki, san da' nak do_{la}' gok bian' ni'a che da' naken chawe', na' benen ga gókbe'ela' ba natkza' nich gak bia' nak do_{la}' da' žona'. Ki goken nich gak bia' ni'a che xtiža' Dios yógo'te da' zej naken do_{la}' zej nakle'en da' zinnj.

¹⁴ Nnezlžo Dios Be' La'y benne' chežo xtiža' Dios, san neda' naka' benachze, na' yoa'a lo na' do_{la}' ka to benne' ndo'w chen. ¹⁵ Na'a, bi žejni'ila' da' žona'.

Žénela' gona' kan z̄nna x̄tiža' Dios, san bi žona' dan' žénela' gona'. Da' žona' naken doła' da' bi z̄le'ela' chawe'. ¹⁶ Žona' doła' la'kze bi žénela' gona' dołan'. Ki naken dan' x̄tiža' Dios žsedlen neda' bi naken chawe' da' žona'. Che len nak bia' nak chawe' da' z̄nna x̄tiže'e. ¹⁷ Ki naken, kege nedza' žona' dołan', san doła' da' zoalen neda' žonen ga žona' dołan'. ¹⁸ Nnezla' da' nak chawe' bi zóalenen neda', o žala' nnia', dan' naken chawe' bi zóalenen da' nak yela' benachze chia'. Žénela' gona' dan' naken chawe', san la' nedza' bi gak gonan'. ¹⁹ Bi žona' da' naken chawe' da' žénela' gona', san žónteza' da' kegle da' bi žénela' gona'. ²⁰ Che len, cha' žona' doła' da' bi žénela' gona', kege nedkza' žonan', san doła' da' zóalenen neda' žonen ga žona' dołan'.

²¹ Ki nak da' žaken chežo yógo'težo. Kate' žénelžo gonžo da' naken chawe', zoalen žo'o da' žonen ga žonžo da' kegle. ²² Lo yichj lázda'wa' žaz laža'a x̄tiža' Dios, ²³ san žákbe'ela' zoa da' z̄nna bia' neda' da' zoalen bela' žen chia', na' to da' z̄ži'i che x̄tiža' Dios yo'on lo yichj lázda'wa'. Dan' zóalenen bela' žen chia' žonen ga žona' doła'.

²⁴ ¡Da' nyáche'le'e naken chia' neda'! ¿Nožkze benne' gak yeslé' neda' lo yela' benachze chia' da' žonen ga žona' doła'? ²⁵ ¡žoxken Dios, ba belažo na'a ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston! Che len, kan nak da' yo'on lo yichj lázda'wa' žona' kan z̄nna x̄tiža' Dios, la'kze yela' benachze chia' žonen ga žénela' gona' doła'.

8

Da' gak gonžo dan' zoalen Dios Be' La'y žo'o

1 Che len, benne' ka' zej nake' toze len Jesús, Benne' Criston', biž bi zia zej nbage'e, benne' ka' biž žóngake' kan žénele yela' benachze chégake', san žóngake' kan žénele Dios Be' La'y. 2 Dan' naka' toze len Jesusen', Dios Be' La'y, Bennen' nbánlenžo, žáklene' neda'. Che len, ba belá' lo da' benen ga bena' dola', na' lezka' lo yela' got. 3 Ba ben Dios da' bi gok gon da' bchi'le' žo'o. Bi be gok gonen da' gáklenen žo'o dan' nakžo benachze. Che len Dios bsele'e Zi'nkze', Bennen' beyake' benách kan nakžo žo'o, nakžo benách dola' ka', san Le' bi be dola' bene'. Besbaga' kwine' dola' da' wbágažo žo'o, na' ka' goken, Dios bchoge' chie' gote' ni'a che dola' da' žonžo lo yela' benachze chežo nich biž ga'nžo lo na' dolan'. 4 Ki bene' nich gak gonžo da' zej naken chawe' da' že' xtiža' Dios žo'o gonžo, nolžo biž žonžo kan žénele yela' benachze chežo, san žonžo kan žénele Dios Be' La'y.

5 Benne' ka', benne' žóngake' kan žénele yela' benachze chégake', že' láže'gake' da' naken che yela' benachze chégake', san benne' ka' žóngake' kan žénele Dios Be' La'y, že' láže'gake' da' naken che Dios Be' La'y. 6 Cha' že' láže'zežo da' naken che yela' benachze chežo, gatžo to chi'ize, san cha' že' láže'žo da' naken che Dios Be' La'y, ba napžo yela' nban da' zejlí kanne, na' zga'n ži yichj lázdo'žo. 7 No benne' že' láže'ze' da' naken che yela' benachze chie', bi zchage' Dios chawe', dan' bi žon bennen' kan zna xtiža' Dios, na' bi gak gonen'. 8 Che len, benne' ka' žóngake' kan žénele yela' benachze chégake', bi gak góngake' da' žaz láže' Dios.

9 Na'a, le'e biž žonle kan žénele yela' benachze

chele, san žonle kan žénele Dios Be' La'y dan' zóalēnkze' Le' le'e. Benne' Criston' bsele'e Dios Be' La'y chežo. No benne' bi zoalen Dios Be' La'y le', bi nake' toze len Benne' Criston'. ¹⁰ Cha' Benne' Criston' zóalēne' le'e, la'kze gat yela' benachze chele ni'a che doła', soale nbanle ni'a che Dios Be' La'y dan' ben Dios ga nakle chawe' lawe' Le'. ¹¹ Be' La'y che Dios, Bennen' besbane' Jesusen' lo yela' got, zóalēne' le'e. Dios, Bennen' besbankze' Jesús, Benne' Criston', lo yela' got, gone' ga yebanle le'e lo belā' žen chele da' žatkzen. Ki gone' dan' zoalen Dios Be' La'y le'e.

¹² Che len, zí'na'do' ka', zoa to da' nbága'žo, san kege che yela' benachze chežo, nich bi gonžo kan žénele yela' benachze chežo na'. ¹³ Cha' žonle kan žénele yela' benachze chele, gatle to chi'ize, san cha', len yela' wak che Dios Be' La'y, žonle ga kwia yi' da' žonle lo yela' benachze chele, na' gaple yela' nban da' zejlí kanne.

¹⁴ Zej nak zi'nkze Dios yógo'te benne' ka' žóngake' ka žénele Dios Be' La'y. ¹⁵ Dios Be' La'y na', Bennen' zóalēne' le'e, bi bnnite'e le'e da' yoble ka benne' ndo'w ka' nich žébele, san ba bene' le'e zi'nkze Dios, na' Lekze' žone' ga žližžo Dios, na' znažo: “Xe.” ¹⁶ Dios Be' La'y na' zzejní'ikzele' be' nakkžžo, na' žone' ga nnezlžo nakžo zi'n Dios. ¹⁷ Cha' ba nakžo zi'n Dios, lezka' da' zej naken che Xažo Dios gata' chežo tzen len Benne' Criston'. Ki gaken chežo cha' sáka'lenžo tzen Benne' Criston' nich tzen len Le' soažo lo yela' baní' chie'.

¹⁸ Žekla' neda', da' zzáka'žo na'a bi be naken kan nak yela' baní' da' gata' chežo ža da' ba za'.

¹⁹ Zbezgak yógo'te da' ben Dios, na' žak láže'gaken

žinte ža na' katen' Dios w_loe'ele' law zej nak zi'nkze' benne' ka' žejl_le'gake' chie' Le'. ²⁰ Yógo'te da' ben Dios wdégaken lo na' da' žonen ga kwia yí'gaken, kege dan' gónegeklen gaken ki, san ki goken dan' ben Dios ga naken ki. Lezka' bene' ga gak wxén láže'gak Le' da' ka' bene', ²¹ na' yelagak yógo'te da' ka' ben Dios lo da' žonen ga zbia yí'gaken. Ki naken, lezka' yebégeklen lo yel_a' žeslá da' záka'le'en da' yebélengekle benne' ka' zej nake' zi'n Dios. ²² Nnezlžo yógo'te da' ben Dios zzáka'gaken na' zejte na'a ža, kan zzaka' to no'le za' galj bi'do' chie'. ²³ Kégeze yežlyó nga zzakan', san lezka' zzáka'žo žo'o, la'kze Dios Be' La'y zóalene' žo'o. Le' nake' chežo da' zl_loe'elen žo'o kan gákkžežo. Zzáka'žo kate' ne zbezžo ža na' katen' Dios w_loe'ele' law nakžo zi'nkze' ka', ža na' lezka' yeskobe' bel_a' žen chežo. ²⁴ Dan' žxen láže'žo gone' da' ni, bel_a'žo žo'o, san cha' gak le'elžo dan' žxen láže'žo, bi naken to da' zbez láže'žon. Bi zbezžo da' ba zle'elžon. ²⁵ Na'a, cha' žxen láže'žo to da' bi zle'elžo, na' lo yel_a' zbez zen láže' zbezžon.

²⁶ Lezka' Dios Be' La'y žáklene' žo'o kate' žedó láže'žo, dan' bi nnezlžo bi žal_a' nnablžo Dios, san Dios Be' La'y zdekze' xtíža'žo law Dios, na' lo yel_a' znnab chie' zbeže láže'li'e, kan bi gak no benne' nne'.

²⁷ Dios zwie' da' yo'o lo yichj lázdo'gak benách ka', na' nnezle' da' žénele nna Dios Be' La'y na', na' Le', kan žénekzele Dios, zdie' xtíža'gak benne' ka' law Dios, benne' ka' zej nake' toze len Benne' Criston'.

Ba bel_a'žo dan' yo'ožo Benne' Cristo

²⁸ Nnezlžo yógo'te da' žak chegak benne' ka' zej nži'ile' Dios žon cháwe'gaken légake', benne' ka' bliž Dios légake' kan wnnakze' gone'. ²⁹ Benne' ka'

wžekze Dios zga'ale, lezka' bzoe' chégake' zga'ale gákgake' tlebe kan nak Zi'nkze', nich gak blo Zi'nen' ladjw benne' zan, benne' lježe ka'. ³⁰ Benne' ka' bzoa Dios chégake' zga'ale kan žala' gákgake', lezka' bliže' légake', na' benne' ka' bliže', bene' légake' chawe' lawe' Le', na' benne' ka' bene' légake' chawe', lezka' ba bzoe' chégake' sí'gake' yela' baní' chie'.

³¹ ¿Bizkze nnažo na'a kan zej nak da' ki? Cha' Dios žáklene' žo'o, bi žala' žébežo la'kze soa da' gongak benách ka' chežo. ³² Dios, dot laže'e benne' chežo Zi'nkzen'. Bdie' Le' nich gote' lo wlazžo žo'o. Cha' ki ben Dios, ¿bi gónnli'e chežo tzen len Zi'nen' yógo'te da' žiažjelžo? ³³ ¿Nozkze benne' gak yesbage'e benne' ka' žia, benne' ka' wžekze Dios? Bi gak nitó benne' dan' benkze Dios ga ba beyakžo chawe' lawe' Le'. ³⁴ ¿Nozkze benne' gak choge' chežo gatžo to chi'ize? Bi gak nitó benne' dan' gotkze Benne' Criston' lo wlazžo žo'o, na' da' nakže zen, bebane' lo yela' got, na' na'a zoe' kwit li ža che Dios gan nzi' lo ne'e yela' wnná bia', na' žnne chawe'e lo wlazžo žo'o law Dios. ³⁵ La'kze zoa bi da' žaken chežo, nnézkzelžo Benne' Criston' nži'ile' žo'o. Nnezlžo nži'ile' žo'o

la'kze zžáka'žo, o la'kze nak nyache' láže'žo,
la'kze zbia láže'gak benách ka' žo'o, o la'kze zdonžo,
o la'kze žiažje da' gákwžo, o la'kze žon zož chežo,
o la'kze gotgak benách ka' žo'o.

³⁶ Kan zej nak da' ki nyejw le'e yiche la'y da' žnnan:
Dan' nakžo chio' Le',
žóntezgak benách ka' ga gatžo.
Nakžo ka žila' ka',
bia ka' ndégakba' lo na' benne' gote' légakba'.

37 Na'a, dan' Bennen' nži'ile' žo'o zóalene' žo'o, žxen láže'žo soelžo lo da' žaken chežo. 38-39 Che len žekla' neda':

Bi be sáke'le gonen ga biž ži'il Dios žo'o.

Nži'ile' žo'o dan' nakžo toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

Bi sáke'le gon yela' got o yela' nban ga biž ži'ile' žo'o, na' kege wbás che ya'abá ka',

o benne' wnná bia' ka', o yela' wak che da' xiwe',

o bíte'teze da' zoan, o bíte'teze da' zan',

o to da' že' ža'le, o to da' že' že'le,

o bíte'teze da' ben Dios.

9

Dios wžekze' benne' Israel ka' nich gákgake' chie'

1 Zchalja' da' naken dot da' li dan' naka' che Benne' Criston', na' da' znnia' naken tlebe len da' znnakze Dios Be' La'y lo yichj lázda'wa'. Bi žon laža'a.

2 Žakle'e nyache' laža'a, na' žéktezela', 3 dan' žak laža'a gona' ga yelagak lježa' ka', benne' wláž chia' ka'. Chela' gaklen légake', yénekezela' yebéj yichj

Dios neda', na' kwáslena' Benne' Criston'.

4 Benne' wláž chia' ka' zej nake' za'só Israel, na' Dios bi'e légake' latje gákgake' zi'nkze' ka'. Yela' baní' che Dios wzóalenen légake', na' Dios bdie' lo ná'gake' diža' chie' da' zka'n chawen', na' lezka' da' bchi'le' žo'o.

Bliže' légake' nich wká'n zéngake' Le', na' bchebe laže'e gon chawe'e yógo'te benách zi'to' ka' ni'a chégake'.

5 Zej nake' za'sógak xa wdé cheto', Bran, na' Isaak, na' Jakob, na' ladjw ljéžgake' ka', kan nak yela' benách chie', golj Benne' Criston', Bennen' nakkze' Dios, na' znnabi'e yógo'te. ¡Ga'n zénteze' Le'!

Ka'kze gaken.

6 La'kze yógo'te benne' wláž chia' ka' bi nzi' lo ná'gake' Benne' Criston', bi žala' nnažo: “Beyák xtiža' Dios dáche'ze.” Kege yógo'te za'só Israel zej nake' da' li benne' Israel ka', benne' ka' zej nake' che Dios. 7 La'kze goljgak benne' zan za'só Bran, kege yógo'tegake' gókgake' da' li za'só Bran na', san naken kan nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Za'só Isaak ka' gágakze' da' li za'só' ka'.” 8 Ki naken, benne' ka' zej nake' zi'n to benne', bennen' nake' che Dios, kege yógo'tegake' zej nake' zi'nkze Dios. Na'a, benne' ka' nálgake' ni'a che da' bchebe laže' Dios zej nakze' da' li za'só Bran na'. 9 Dan' bchebe laže' Dios bi da' wnezjwe' che Bran na' znnan ki: “Yetó yiz na'a ža yelá'a, na' Sara, zo'lo', galje to bi byodo' chie'.”

10 Kégeze da' ni goken ki, san lezka' katen' Rebeka ne noe'e bi' byodo' ka' che Isaak, xa wdé cheto', lo li'e, 11-13 katen' bi na' gáljgakbe', na' bi na' góngakbe' da' nak chawe' o da' kegle, Dios gože' Rebeka na', na' wnné': “Xkwide' nežw chio' gonbe' xchin xkwide' bežopen'.” Da' ni naken tlebe len da' nyejw le'e yiche kan wnná Dios, dan' znnan: “Bži'ila' Jakob, na' kege Esaú.” Ka' goken, bga'n choch da' bzoa Dios to chi'ize kan nak chegak benne' ka' ba wžekze' Le'. Che len bi žaken ki ni'a che to da' gak gongak benách ka', san naken ki dan' zbekze Dios no benne' žliže'.

14 ěBizkze nnažo na'a? ěŽon Dios da' kegle? Bi žonen'. 15 Dios gože' Moisés, na' wnné': “Yeyache' láže'la' no benne' žénela' yeyache' láže'la'-ne', na' we' laža'a no benne' žénela' we' laža'a-ne'.” 16 Che len, bi žaken ki ni'a che da' žénegekle benách ka', o dan' žon byene to benne', san naken dan' žénekzele

Dios, Bennen' žeyache' láže'le' benách ka'. ¹⁷ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y kan Dios gože' Benne' Faraón, katen' wnné': "Che len bzoa' le' gan z_nna bi'o nich w_loe'ela' l_w yela' wak zen chia' ni'a chio' le', na' gona' ga gónbia'gak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó da' nakkza' neda'." ¹⁸ Ki naken, Dios žeyache' láže'le' no benne' žénekezele', na' lezka' žone' zižje yichj l_ázdo'w no benne' žénele' gone' zižje yichj l_ázda'we', kan bene' che Benne' Faraón na'.

¹⁹ Na'a ye'le neda': "Cha' ki naken, ¿biz chen' žesbaga' Dios benách ka' zia? ¿Nozkze benne' gak wsejwe' x_nez Dios nich bi gone' da' žénekezele' Le'?" ²⁰ Bi naken ki. ¿Nozkze le' z_nnio' che Dios? ¿Wak to yeso' da' naken yo yen' benne' wen že'e, na' nnan: "¿Biz chen' beno' neda' ki?" ²¹ ¿Bi nzi' lo na' benne' wen že'e gone' che gona' na' to yeso' da' wkonlžon žin ga n_la' l_w, na' che l_a' gona' na'ze gone' yetó yeso' da' wkonlžon žin ga bi n_la' l_w?

²² Gónekzele Dios w_loe'ele' l_w kan wsaka' zi'e no benne' wen da' kegle, na' gone' ga gak bia' yela' wak zen chie', san lo yela' z_bez zen laže' chie' bzoele' benne' ka' žala' choge' chégake' gátgake', benne' ka' zej nbage'e zia, da' žon byenen wžía yi'e légake'. ²³ Ki ben Dios nich gak bia' záka'le'e yela' baní' chie', dan' z_loe'ele' l_w l_wgak benne' ka' žeyache' láže'le', benne' ka' bzoe' chégake' zga'ale sóagake' lo yela' baní' chien'. ²⁴ Dios bliže' benách ki. Kégeze bliže' neto', benne' judío ka', san lezka' bliže' benách zi'to' ka'. ²⁵ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' bchalj Oseas lo wláz Dios, katen' wnné': Benne' ka' bi zej nake' benách chia' ka', go'a lágake': "Benách chia' ka'."

Na' benne' ka' bi bži'ila',
go'a lágake': "Benne' ka' nži'ila'."

²⁶ La' na'ze gan wnnía' kan nak chégake':

"Bi nakle benách chia' ka'"
go'a lágake': "Zi'nkze Dios ban."

²⁷ Na'a, kan nak chegak za'só Israel ka', Isaías
wnné':

La'kze yangak za'só Israel ka',
na' nníta'gake' kan že' yoꝯ žoa'a to yego zen,
nbábzegake' yelágake'.

²⁸ Xanžo Dios la' gontie' ga la' lawte
da' bchoge' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó
nga.

²⁹ Lezka' Isaías na' bchalje' zga'ale, na' wnné':
Xanžo Dios, Bennen' nape' dot yela' wnná bia',
chela' bi bka'ne' chežo za'sóžo ka',
ga'nžo kan zej nak yež Sodoma, na' yež Gomorra,
yež ka' bchinnj Dios.

Benách Israel ka', na' diža' chawe'

³⁰ ¿Bizkze nnažo na'a? Benne' ka' bi zej nbabe'
Israel, na' bi be' láže'gake' yeyákgake' chawe' law
Dios, ba beyákgake' chawe' lawe' Le', san beyákgake'
chawe' lawe' Le' dan' žejlé'gake' chie'. ³¹ Na'a, la'kze
be' láže'gak benne' Israel ka' góngake' kan zнна
xtiža' Dios, da' žala' gonen ga gákgake' chawe' lawe'
Le', bi gota' chégake' da' žala' gata' chégake' dan'
žóngake' kan zнна xtiže'e. ³² ¿Biz chen' goken ki?
Ki goken dan' bi bégaken' lo yela' žejlé' chégake'
che Dios, san žakze chégake' gónegekle' góngake' kan
zнна xtiže'e, na' che len bchíxgekle', o wak nnažo:
bejchégwgake' lo da' nzin': Yej Gan Žejchégo'gak
Benách Ka'. ³³ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y
da' znnan:

Le wia nga, wdixjwa' lo yež Sión to benne' byo,
 bennen' gake' ka to yej gan chejchégo'gak benách
 ka',
 yej na' gonen ga wchíxgekle'.
 No benne' chejli'e chie' Le', bi yedoe'ele'.

10

¹ Zí'na'do' ka', da' žak laža'a, na' da' znnabla' Dios gone' chegak benách Israel ka', naken gone' ga yelágake'. ² Zzoa lia' chégake', dot láže'gake' že' láže'gake' Dios, san kege len yela' žejní'il li laže'. ³ Bi nnézgekle' kan žon Dios, žonze' ga nakžo chawe' lawe' Le', san žénegekle' gon kwíngake' chawe' law Dios žakze chégake', na' bi nníta'gake' gaxjw laže' law Dios nich gak gone' Le' légake' chawe' lawe' Le'. ⁴ Beyož ben Benne' Criston' da' žénele gon da' bchi'le Moisés gonžo. Ben benne' Criston' ga gak yeyakgak yógo'te benách ka' chawe' law Dios, benne' ka' chejlé'gake' chie' Le'.

⁵ Kan nak che no benne' cha' yeyake' chawe' law Dios dan' žone' kan zнна xtiža' Dios, bzoj Moisés da' znnan ki: “Bennen' gone' dot kan zнна xtiže'e, soe' nbane' dan' žone' ki.” ⁶ Na'a, kan nak che no benne' yeyake' chawe' law Dios dan' žejli'e chie' Le', znnan ki: “Bi nno' lo yichj laždo'o, bi nno': ěNožkze benne' kwene' ya'abá che Dios? (dan' naken: nich gone' ga yetj Benne' Criston'), ⁷ na' bi nno': ěNožkze benne' yetje' gan de latje che benne' gat ka'? (dan' naken, nich gone' ga kwen Benne' Criston', na' yežoje' lo yela' got).” ⁸ Na'a, ěbižkze znnan? Ki znnan: “Gawze gan zo' zoakze xtiža' Dios. Lo žo'o, na' lo yichj laždo'o zoa xtiže'e na'.” Da' ni naken diža' che da' žejle'žo che Dios

dan' zchaljton', na' znnato': ⁹ “Cha' da' zno' nak bian' Jesusen' nake' Xano', na' cha' žejli'o dot lažo'o Dios besbane' Le' lo yela' got, yeló' le.” ¹⁰ Lo yichj lázdo'žo žejle'žo che Jesusen' nich yeyakžo chawe', na' ni'a che da' zchaljžo, zloe'elžo dan' nak Jesusen', Benne' Criston', chežo nich yelažo.

¹¹ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Bi yedoé'egekle yógo'te benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'.” ¹² Dios, tlebe kan že' laže'e benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, dan' Xanžo na'kze nake' Xangak yógo'tegake', na' nápli'e bi da' wnezjwe' chegak yógo'te benne' ka' znnábgekle' Le'.

¹³ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Yelagak yógo'te benne' ka' wlížgake' La Xanžon'.”

¹⁴ ¿Nakx gak wlížgake' Le' cha' bi žejlé'gake' chie' Le'? ¿Nakx gak chejlé'gake' chie' Le' cha' batkle béngekle' kan nak chie'? ¿Nakx gak yéngekle' chie' cha' bi zoa no benne' wzenle' légake' xtiže'e? ¹⁵ ¿Nakxkze gak wzéngekle' xtiže'e cha' bi seła' no benne' légake'? Kan nak da' ni nyejw le'e yiche da' znnan: “Ba nez zen gaken chegak benne' ka' žingak benne' ka' gan nníta'gake', benne' ka' zcháljgake' da' zka'n ži yichj lázdo'žo.” Ki zna diža' chawe' che Benne' Criston'.

¹⁶ Na'a, kege yógo'tegake' wzí' lo ná'gake' diža' chawen'. Kan nak da' ni, Isaías wnné': “Xan, ¿nozke benne' bejli'e da' bchaljton'?” ¹⁷ Ki naken, benne' ka' yéngekle' chejlé'gake' chie' Le', na' dan' žala' yéngeklen' naken xtiža' Benne' Criston'.

¹⁸ Na'a znnia': “¿Bi béngeklen'?” Da' li béngeklen', kan nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Benle chí'igake' dot yežlyó nga.

Yógo'te latje bžingak xtiža'gake'.

19 Lezka' znnaba': “¿Bi gókbe'egekle benne' Israel ka' da' ni'?” Da' li gókbe'egeklen'. Gan wzó law, bchalj Moisés lo wláZ Dios, na' wnné':

Gonkza' ga gé'elele le'e,

dan' ži'ila' benách ka' bi zej nbáblene' le'e.

Ni'a chegak benách ka' bi žejní'igekle' gona' ga
ža'ale.

20 Wdé na' Isaías na' gókli'e benne' wechóg laže', na'
bchalje' lo wláZ Dios, na' wnné':

Benne' ka', benne' bi bdílgake' neda', bžélgekle'
neda'.

Bloe'e lawa' lawgak benne' ka' bi be wnnábgekle'
neda'.

21 Na'a, kan nak chegak benne' Israel ka', bchalj
Isaías na' lo wláZ Dios, na' wnné': “Tža tža bli na'a,
na' bliža' benách ka' bi žóngake' kan zna xtiža'a, na'
zzógake' neda' chela'ale.”

11

No benne' ka' yelágake' ladjw benách Israel ka'

¹ Na'a znnaba': ¿Bebėj yichj Dios benách Israel ka' to chi'ize? Bi naken ki. Nedkza' naka' benne' Israel. Naka' za'só Bran, na' nbaba' ljež Benjamín ka', ži'nkze Israel na'. ² Dios bi bebėj yichje' benách chie' ka', benne' ka' wžekze' Le' ža ni'te nich gágkake' che Leze'. ¿Bi nnézele dan' nyejw le'e yiche la'y kan ben Lías, bennen' bchalje' lo wláZ Dios? Bliže' Dios, na' besbage'e benách Israel ka' zia, na' wnné': ³ “Ǫan, ba bétgake' benne' ka' bcháljgake' lo wlazo' Le', na' bchínnjgake' bkog la'y chio' ka' gan bzeyto' bia beždo' ka' lawo' Le'. Toza' neda' nga'na' chio', na' žénegekle' gótgake' neda'.”

⁴ Na'a, ¿biz bechebe Dios? Ki wnné': “Žape chi'a

chonn_laj chi gaywá' benne' chia' ka', benne' ka' bi zzoa zíb_gake' lawgak lo'a ka' zej nzin' Baal." ⁵ Lezka' naken ža ni zoažo na'a, zej nga'n ba_le benne' Israel ka', benne' ka' wžekze Dios nich gák_gake' chie' Le'. Le' žape chi'ikze' lé_gake'. ⁶ Cha' naken da' žonze' Le' ni'a chég_gake', bi naken ni'a che to da' gak góng_gake'. Chela' goken ni'a che to da' gak gonžo, dan' žonze Dios ni'a chežo biž gaken to da' žonze' ni'a chežo.

⁷ ¿Bižkze nnažo na'a? Bi wži'gak benne' Israel ka' dan' bdíl_gake', san ba wží'gaken benne' ka' wžekze Dios nich gák_gake' chie' Le', na' yezíka'že' ka', Dios bene' zižje yichj láz_do'gake'. ⁸ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' žn_nan: "Dios bene' ga zej nake' cho_llaže'." Ki bene', na' la'kze gak lé'egekle' da' žone' Le', na' yéng_ge'kle' xtiže'e, bi žejní'gekle'. Ki naken chég_gake' na' zejte ža ni zoažo na'a. ⁹ Kan nak da' ni lezka' bchalj Dabí, katen' wnné':

Lni ka' chég_gake' yeyákgaken da' séngaken lé_gake',
na' ka to do yelj gan chéjgake'.
Lezka' góng_gaken ga chíxgekle',
na' Dios wsaka' zi'e lé_gake'.

¹⁰ Cholgak yej lág_gake', nich bi lé'egekle',
na' to chi'ize yéchw_gake' nich wá'gake' ywa'.

Kan gak yelagak benách ka' bi zej nake' benne' judío

¹¹ Na'a žnnia': ¿Bchíxgekle' benne' judío ka' ga bžinte wnítgekle' to chi'ize? Bi goken ki, san bzóagake' xtiža' Dios chela'ale, na' na'a Dios žoe'e latje yelagak benne' ka' bi zej nake' benne' judío nich gone' ga gé'egekle' benne' judío ka' lé_gake'.
¹² Dan' bengak benne' judío ka', bchíxgekle', benen ga bžin da' naken ka to yela' wnni'a zen chegak

benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Cha' ki goken, gota' to yela' wnní'a zen chegak benne' ka' bi zej nake' benne' judío dan' wnítgekle benne' judío ka', na' da' zenle'eže gata' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga kate' yeyakgak benne' judío ka' che Dios.

¹³ Na'a žapa' le'e, benne' ka' bi nakle benne' judío, znnia': dan' naka' wbás bselá' Dios nich wzenla' benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka' xtíže'e, zkónle'ela' žin dan' nzi' lo na'a, ¹⁴ nich gak gona' ga gé'egikle benne' wláž chia' ka' le'e, na' nich gona' ga yelágake' ba'e'. ¹⁵ Cha' gota' latje chegak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga yeyákgake' che Dios dan' wnítgekle benne' judío ka' latje chégake', na' da' zénle'eže gata' chegak benách ka', kate' benne' judío ka' yeyákgake' lo latje chégakkze' na'. Gaken kan žak kate' žebangak benne' gat ka'. ¹⁶ Cha' znéjwžo che Dios kwa nildo' da' žebejžon néžwle, lezka' kwa dan' nga'nen naken che Leze', na' cha' nnažo nak che Dios lwe yag, lezka' ni'a nen zej naken che Leze'.

¹⁷ Zej nak ba'e benne' judío ka' ka ni'a na' to yag olibo chawe' da' ka' zej nžogen, na' le'e, ka ni'a na' to yag olibo yiže', bejda'le yag olibo chawen', na' beyazle lo latje chegak benne' ka' wžóggake', na' zzi'le da' žonn lwen, na' xis yag olibo chawen'. ¹⁸ Che len, bi wká'n zen kwinle, bi wzoale cheła'ale benne' ka' zej nake' ka ni'a nen ka', da' zej nžogen. Cha' zka'n zen kwinle, žala' nnézlele kege le'e zwawle lwe yagen', san lwe yagen' zwawn le'e.

¹⁹ Wak nno': “Wžoggak ni'a na' yagen' nich gak chaza' neda' lo latje chégaken.” ²⁰ Da' znno' naken dot da' li, san wžóggake' dan' bi bejlé'gake' che Dios,

na' bejdó'o le' yagen' dan' žejli'o che Dios. Che len, bi žala' wká'n zen kwino', san žala' žebo' Dios. ²¹ Cha' bsaka' zi'i Dios benne' ka', benne' ka' zej nakkze' ni'a na' yag chawen', lezka' wsaka' zi'e le'. ²² Na'a, bwia nga kan nak Dios ži'i laže', na' lezka' kan žsaka' zíl'i'e no benne'. Da' li žsaka' zíl'i'e benne' ka' bchixgekle', san nake' ži'i laže' len le'. Che len, žala' góntezo' da' naken tlebe len yela' ži'i laže' chie' na', nich bi choge' lezka' le' lo yag chien'. ²³ Lezka' gaken chégake' cha' bi gá'ngake' lo yela' bi žejlé' chégake', na' chejtá'gake' da' yoble lo yagen', dan' nap Dios yela' wak gone' ga chejtá'gaken' da' yoble. ²⁴ Nako' le' ka' ni'a na' yag olibo yiže' da' bhogen', na' bejtó'o yag olibo chawen' gan nitó benne' wdé' ni'a na' to yag yiže'. Bi gakže zede chegak benne' ka' zej nakkze' ka' ni'a na' yag chawen', chejtá'gake' da' yoble lo yag chégakkzen'.

Kan gak yelagak benách Israel ka'

²⁵ Zí'na'do' ka', žénela' nnézlele da' ni da' bgachen', nich bi wká'n zen kwino' ni'a che yela' žejní'il chele. Ba le benne' Israel ka' beyákgake' zižje laže', na' ki gákgake' ga žinže ža yógo'te benách ka', benne' bi zej nake' benne' judío ka', benne' ka' žala' yelágake', ba zej nbabe' gan znná bia' Dios. ²⁶ Te na' gata' latje yelagak yógo'te benne' Israel ka', kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Žoj Benne' Weslá lo yež Sión,
na' yeké'e da' kegle da' bengak za'só Jakob ka'.

²⁷ Da' ni naken diža' žag da' gónlena' légake'
katen' yeká'a doła' da' zej nbage'e.

²⁸ Ki naken, bzóagake' diža' žag da' ben Dios
chela'ale, na' Dios wléj yichje' légake' nich gak

yelale le'e, san lezka' nži'il Dios légake', dan' wžekze' Le' xa xtó'gake' ka'. ²⁹ To chi'ize znezjw Dios da' znezjwe', na' to chi'ize zbie' benách ka'. ³⁰ Kan nak chele, zga'ale bi benle kan znna xtiža' Dios, na' na'a Dios žeyache' láže'le' le'e dan' bi bengak benne' judío ka' kan wnnakze' Le'. ³¹ Lezka' žaken chégake' na'a, bi žóngake' kan wnná Dios, san ki gakzen na' zejte Dios yeyache' láže'le' légake', kan žeyache' láže'le' le'e na'a. ³² Dios wléj yichje' yógo'te benách ka' bzóagake' xtiže'e chela'ale, nich gak yeyache' láže'le' yógo'tegake'.

³³ Zenle'e nak yela' wnni'a che Dios, dan' naken yela' wak zen chie', na' yela' žejní'il chie'. Bi gak nitó benne' chejni'ile' da' bzoa Dios gone', na' bi gak no benne' nnezle' da' ka' žon Dios. ³⁴ ¿Nozkze benne' žejni'ile' da' zza' laže' Xanžon'? ¿Nozkze benne' gak wzejni'ile' Le'? ³⁵ ¿Nozkze benne' zoa da' bnezjwe' che Dios nich gon byenen bi da' yebí'i Dios chie'? ³⁶ Yógo'te da' zej den zej nžojen lo na' Dios, na' zej nnitan' ni'a chie' Le', na' zej nnitan' nich yebélenle' Le' légaken. ¡Ga'n zen Dios to chi'ize! Ka'kze gaken.

12

Žala' wdé kwinžo lo na' Dios

¹ Ží'na'do' ka'. Dios žeyache' láže'le' žo'o. Che len žáta'yoela' le'e wdé kwinle lo na' Dios, na' gakte ka' to da' nak ban da' zdežo law Dios, nich gakte che Leze', dan' naken to da' žaz laže' Dios. Da' ni žala' gonle, da' naken tlebe len da' zka'n zenžo Dios. ² Biž gonle tlebe kan žongak benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, san le gak benách kobe ka' dan' ba bkob Dios yichj lázdo'le. Le gon ki nich gak nnézele da'

chawe' da' žénele Dios gonle, dan' žaz laže'e Le', na' da' naken dot li laže'.

³ Na'a, dan' zoa da' bde Dios lo na'a, žapa' yógo'tele: bi wká'n zen kwinle, da' bi žala' gonle, san žala' gagle gaɣjw laže' kan zza' láže'le, na' kan nak yela' žejlé' chele da' benn Dios che chele. ⁴ Kan nak toze beła' žen chežo, la'kze da' zan da' ka' zej dan', na' kege toze žin žon to to da' ka', ⁵ lezka' naken chežo. La'kze benne' zan nakžo, nakžo ka' toze beła' žen dan' nžagžo žo'o Benne' Criston', na' che len yógo'težo nakžo toze tožo len yetožo.

⁶ To tožo nzi' lo na'žo to da' benn Dios chežo, na' nža' to ton kan nak da' benne' che chežo. No benne' Dios bnezjwe' chie' wchalje' lo wlaze' Le', len yela' žejlé' chie', žala' wchalje'.

⁷ No benne' Dios bnezjwe' chie' gone' xchine', cháwe'do' žala' gonen'.

No benne' Dios bnezjwe' chie' wsedle' benách ka', cháwe'do' žala' wsedle' légake'.

⁸ No benne' Dios bnezjwe' chie' wzejni'ile' benách ka', na' cháwe'do' žala' wzejni'ile' légake'.

No benne' bi da' wnezjwe' che no benne' yoble, dot laže'e žala' wnezjwen'.

No benne' zнна bi'e benách ka', lo yela' gaɣjw laže' žala' gonen'.

No benne' žáklene' lježe' ka', len yela' žebél žala' gonen'.

Kan žala' gon no benne' nake' toze len Jesús

⁹ Žala' ží'ilele lježle ka' dot láže'le.

Le wzóa da' kegle chela'ale.

Le we' laže' gonle da' naken chawe'.

¹⁰ Le ži'il lježle ka' kan nži'il kwinkzle.

Kan žaple ba la'ne lježle žala' gonle ga gakže' benne' blo.

11 Le gon chóchteze láže'le, na' bi wedle.

Le gon xchin Xanžon' dot láže'le.

12 Le yebél dan' zoa da' žxen láže'le.

Le kwez zen laže' kate' bi zzáka'le.

Le wcháljenteze Dios.

13 Le wnezjw benách ka' che Jesusen' da' žiážjegekle'.

Le we' gan chejnníta'gak benne' ka' zlá'gake' ližle.

14 Le nnable Dios gon chawe'e benne' ka' zbia láže'gake' le'e.

Le nnab gak chawe' chégake', na' bi wžiale légake' zia.

15 Le yebél tzen len benne' ka' žebégekle'.

Le kwéželen benne' ka' zbéžegake'.

16 Le gak toze len lježle ka'.

Bi wká'n zen kwinle, san le gonlen tzen benne' gaxjw laže' ka'.

Bi gekle ba naple dot yela' žejní'il.

17 Bi yebi'ile che nitó benne', bi gonle da' zia che no benne' žone' chele da' zia.

Le gon da' nak chawe' chegak yógo'te benách.

18 Cha' sáke'le, le kwez chawe' len yógo'te benách.

19 Zí'na'do' ka', bi yezi'le wzón benách ka' la' le'eze, san le we' latje yebí'i Dios chegak benne' ka', dan' nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Nedkza' yezi'a wzón. Neda' yebi'a chegak benách ka'.” Ki wnná Xanžo Dios. 20 Lezka' znnan: “Cha' zoa no benne' bi zle'ele' le' chawe', na' cha' zdone', bnezjw da' gawe'. Cha' zbile' nis, bnezjw da' ye'je'.” Kate' gono' ki, gono' ga yedoé'el bennen'. 21 Bi go'o latje nna bia

da' kegle le', san wnná bia' da' keglen', wkonlo' žin da' naken chawe'.

13

¹ Yógo'tele žala' gonle kan znnagak benne' yolawe' ka'. Dios bdekze' lo ná'gake' yela' wnná bia' da' zej nzi'e, na' wak nnažo bnníta'kze' Le' benne' ka' lo latje chégake'. ² Che len, no benne' zzoe' no benne' yolawe' cheła'ale, zzoe' cheła'ale to da' bzoa Dios, na' benne' ka' žóngake' ki, choge' chégake' kwia yí'gake'. ³ Zej nnita' benne' yolawe' ka', kege nich wchébegake' no benne' žone' da' naken chawe', san nich wchébegake' no benne' žone' da' zinnj. Cha' žénelo' gono' ga bi wchébegake' le', ben da' naken chawe', na' yežojo' chawe' gan zchi'a láže'gake'. ⁴ Benne' yolawen' nake' ni'a na' Dios nich gáklene' le', san cha' žono' da' zinnj, na' žala' žebo', dan' bi noe'e dáche'ze bar che yolawe'. Nake' ni'a na' Dios nich yebi'e da' žeyala' no benne' žone' da' zinnj. ⁵ Che len žon byenen gonle kan zнна bennen' nzi' lo ne'e yela' wnná bia', kégeze dan' bde Dios lo ne'e wsaka' zi'e le'e, san lezka' nich kwe' ži yichj lázdo'le law Dios. ⁶ Che len žíjwle lazle che yolawe', dan' zej nak benne' yolawe' ka' ni'a na' Dios, na' žóngake' da' bdie' Le' lo ná'gake'.

⁷ Le chizjw yógo'te benne' ka' da' nbága'le chégake'. Le chizjw lazle lo na' no benne' žala' wchizjwe' lazle. Le chizjw mežw no benne' žala' chíjwlen. Le žebe no benne' žala' žébele, na' le gape ba la'ne no benne' žala' gaple le' ba la'ne. ⁸ Bi be žala' bága'le che nitó benne', san toze žala' ží'ilele lježle ka', da' nbága'le chegak yógo'te benách ka',

dan' no benne' nži'ile' lježe' ba bene' dot da' z̄nna
x̄tiža' Dios. ⁹ Ki z̄nna x̄tiže'e:

Bi gono' doļa' da' z̄ka'n ditjen yelā' z̄chag na'.

Bi goto' benách ka'.

Bi kwano'.

Bi nnio' che lježo' da' wen laže'.

Bi dan lažo'o da' de che lježo'.

Da' wnné' ki, na' yógo'te da' yezika' da' wnné',
yeyóž gon no benne' žone' kan z̄nna da' z̄nna ki:
“Bži'il lježo' kan nži'il kwino'.” ¹⁰ Bennen' nži'ile'
lježe' bi be žone' che lježe' da' kegle. Ki naken,
bennen' nži'ile' lježe' žone' dot da' z̄nna x̄tiža' Dios.

¹¹ Le gon ki dan' nnézlele kan žak ža ni zoažo na'a,
na' lezka' nnézlele ba bžin ža žala' gagle ban laže'
kan žebán no benne' z̄tase', dan' ba zoaže gawze
ža yelažo lo da' kegle ka goken katen' wzó lawžo
žejle'žo che Benne' Criston'. ¹² Gan zoažo na'a
naken ka yele, na' za' te yelen', na' gan zoa Benne'
Criston' naken ka te ža, na' za' chejsoažo ga na'.
Che len žala' kwáslenžo da' žongak benách ka' gan
nak chol. Kan žon to benne' žeje' lo wdile, z̄wakw
kwine' da' žape chi'in le' lo wdile, lezka' žala' tažo lo
baní' che Dios, dan' gape chi'in žo'o nich bi cho'ožo
lo na' da' xiwe'. ¹³ Nich gonžo ki žala' gonžo da'
chawe' kan žala' gon no benne' z̄de' te ža.

Bi žala' sožlžo, na' bi gáwle'ežo.

Bi žala' gonžo da' kegle, na' kege da' gon ditjen žo'o.

Bi žala' tíl-lenžo lježžo ka', na' bi gé'elžo légake'.

¹⁴ Na'a, žala' yeyón kwınle lo yichj lázdo'le kan nak
X̄anžo Jesús, Benne' Criston', na' bi we' láže'le gonle
da' z̄dan láže'le lo yelā' benachze chele.

14

Bi žala' nnežo chegak lježžo ka'

¹ Le we' latje no benne' gónlene' le'e tzen, benne' žejli'e che Benne' Criston', la'kze bi nak dot li laže' kan žejli'e chie' Le'. Bi tíl-lenle-ne' kan nak da' žéklele le'e žala' gone'. ² Kan nak da' ni, zej nnita' benne' ka' žékgekle' wak gáwgake' bíte'teze da' žawgak benách ka', san yebale benne', benne' ka' bi nak dot li laže' kan žejlé'gake' che Benne' Criston', žáwgake' toze da' žazžo. ³ Na'a, bennen' žawe' yógo'te bi žala' wzóe' chela'ale no benne' bi žawe' yógo'te, na' lezka', bennen' bi žawe' yógo'te bi žala' nnie' che bennen' žawe' yógo'te, dan' nzi' lo na' Dios bežope benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. ⁴ ¿Nožkze le', znnio' che benne' wen žin che benne' yoble? Law Xankze yežój chawe' o bi yežój chawe' no bennen' nake' wen žin che Dios. Yežoje' chawe' law Dios, dan' gonkze Xanžo Dios ga yežoje' chawe'.

⁵ Zoalja to benne' zka'n zenže' to ža ka zka'n zene' yezika' ža ka', na' benne' yoble, toze kan zka'n zene' yógo'te ža. To tožo žala' wíažo cha' nak chawe' da' žonžo. ⁶ Bennen' zka'n zene' to ža, zka'n zenen' nich wká'n zene' Xanžon', na' bennen' bi zka'n zene' ža na', nich wká'n zene' Xanžon' bi zka'n zenen'. Lezka', bennen' žawe' yógo'te, žawe' ki nich wká'n zene' Xanžon', dan' ži'e Dios: “Žóxkeno'” na' bennen' bi žawe' yógo'te, bi žawen' nich wká'n zene' Xanžon', na' lezka' ži'e Dios: “Žóxkeno'.”

⁷ Nitó benne' ladjwžo žo'o bi nak bane' cheze', na' nitó benne' bi žate' cheze'. ⁸ Cha' zoažo nbanžo, nich ga'n zen Xanžon' zoažo nbanžo, na' cha' gatžo,

nich ga'n zen Xanžon' gatžo. Ki naken, cha' zoažo nbanžo o cha' gatžo, nakžo che Xanžon'. ⁹ Lezka' che len got Benne' Criston', na' bebane', nich gake' Xangak benne' gat ka', na' Xangak benne' ban ka'.

¹⁰ Na'a le', ¿biz chen' znnio' che lježo'? ¿Biz chen' zzo' lježon' che la' ale? Žon byenen la'žo yógo'težo law Benne' Criston' gan wchi'a laže'e žo'o. ¹¹ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Znna Xanžo: “Ni'a chia' nedkza', wzóa zibgak yógo'te benách ka' lawa' neda'. Nnágake' kwáselo naka' Dios.”

¹² Ki naken, Dios wchi'a laže'e yógo'težo.

Bi žala' gonžo da' gonen ga chíxgekle lježžo ka'

¹³ Che len, biž žala' nnežo che lježžo ka', san žala' we' láže'žo bi gonžo bi da' gonen ga chíxgekle', o bi da' gonen ga góngake' dola'. ¹⁴ Nnézkzela' bi be zoa da' žawžon da' gak gonen ga biž nakžo chawe' law Dios, na' da' bchalj Xanžo Jesusen' naken tlebe len da' ni. Cha' žekle no benne' zoa bi da' gak gonen ga biž nake' chawe' law Dios, che bennen', naken ki. ¹⁵ Cha' žono' le' ga gak lježo' nyache' laže'e, dan' žawo' le' da' žekle' le' bi žala' gawžon, bi žono' kan žala' gon no benne' nži'ile' lježe'. Bi be žala' gawžo da' gonen ga gak chope laže' no benne', bennen' got Benne' Criston' ni'a chie'. ¹⁶ Che len, bi be gonle da' gonen ga nne zi'gak benách ka' che da' žéklele le'e nzi'le latje gonlen. ¹⁷ Kate' znna bia' Dios žo'o, bi že' láže'žo da' ye'j gawžo, san že' láže'žo gakžo chawe' lawe' le', na' ga'n ži yichj lázdo'žo, na' yebelžo, da' ka' gak gonžo dan' zoalen Dios Be' La'y žo'o. ¹⁸ No benne' žone' xchin Benne' Criston' kan zej nak da'

ki, žone' da' žaz laže' Dios, na' yežoje' chawe' lawgak benách ka'.

¹⁹ Che len žala' gonžo chegak benách ka' da' góngaken ga gata' da' wká'n ži yichj lázdo'žo, na' da' gon chochen lázdo'žo kan žejle'žo che Benne' Criston'. ²⁰ Bi be žala' gawžo da' gonen ga gak chope laže' bennen' bzoa Dios le'. Nak dot da' li dan' znnagak benách ka': “Yógo'te de latje gawžon” san gonžo da' kegle cha' gonžo ga chixle lježžo ni'a che da' žawžo. ²¹ Gakže chawe' cha' bi gawo' bela', na' bi ye'jo' xis uba, na' bi be gono' da' wchixen lježo', o da' gonen ga gak chope laže'e, o da' gonen ga biž žejli'e che Benne' Criston' dot laže'e. ²² Cha' žejli'o de latje bi da' gono', žala' gonon' law Dios gan zo' tozo'. Ba nez zen gaken che bennen' bi zchebe lázda'we' le' ni'a che da' žekle' de latje gone', ²³ san bennen' žak chope laže'e ni'a che da' žawe', nbage'e zia, dan' žone' da' bi žekle' de latje gone'. Cha' žonžo da' žeklžo bi žala' gonžon, zbága'žo dola'.

15

Žala' gonžo da' žaz láže'gak lježžo ka'

¹ Che len, cha' nakžo choch kan žejle'žo che Benne' Criston', žala' soelžo benne' ka' bi žejlé'gake' chie' Le' dot láže'gake'. Bi žala' gonžo da' žaz láže'zežo žo'o. ² Yógo'težo žala' gonžo da' žaz láže'gak lježžo ka' nich gak chawe' ché'gake', na' gak choch láže'gake' kan žejlé'gake' che Benne' Criston'. ³ Ki žala' gonžo, dan' bi ben Benne' Criston' da' wyáz láže'ze', san gok chie' kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: “Bedjbága'gak neda' diža' zi' ka' da' wnnagak benne' ka', da' wnné zí'gake' chio' Le',

Dios.” ⁴ Yógo'te da' bzojgake' le'e yiche la'y ža ni'te, bzojgaken' nich wsedlen žo'o. Dan' nyejw le'e yiche la'y žonen ga zbezžo zen laže', na' žeyón zenen žo'o. Che len zoa da' žxen láže'žo. ⁵ Znnabla' Dios, Benne' žone' ga zbezžo zen laže', na' žeyón zene' žo'o, gone' ga gakle toze kan žonle le'e, na' gakle kan Jesús, Benne' Criston', žénele' gakle. ⁶ Ki žala' gonle nich gakle toze, na' tzen wká'n zenle Dios, Xa Xanžo Jesusen'. ⁷ Che len, nich ga'n zen Dios, le si' lo na'le tole yetole kan Benne' Criston' wzí' lo ne'e žo'o. ⁸ Ki žala' gonle, dan' žapa' le'e: bla' Jesús, Benne' Criston', na' góklene' benne' judío ka' nich bloe'ele' law nak dot da' li da' zchalj Dios, na' bene' ga bžin da' bchebe laže'e wnezjwe' chegak xa wdé che'to' ka'.

Benách zi'to' ka' yéngkle' diža' chawe'

⁹ Lezka' bla' Benne' Criston' nich bene' ga benne' ka' bi zej nake' benne' judío yéngkle' xtiža' Dios dan' žeyache' láže'le' légake'. Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Che len, wká'n zena' da' nako' Le', lawgak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, na' goła' da' we lawa' Le'.

¹⁰ Ga yoble nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Le'e, benách ka' zoale dot yežlyó nga, le yebél tzen len benách ka' che Dios.

¹¹ Ga yoble nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

ǰLe wká'n zen Xanžon', yógo'tele bi nakle benne' judío ka'!

ǰLe gole da' we lawn Le', yógo'tele zoale dot yežlyó nga!

¹² Lezka' bzoj Isaías da' znnan:

La' law Benne' nbáblene' benne' ka' zej nake' za'só
Isaí, xa Dabí.

Gak blo Bennen' nich nna bi'e benne' ka' bi zej
nake' benne' judío ka'.

Benne' ki wxén láže'gake' Le'.

¹³ Znnabla' Dios, Bennen' žone' ga žxen láže'žo Le',
gone' ga yebéle'elele, na' ga'n ži yichj lázdo'le dan'
žejle'le chie' Le', na' gone' ga gak dot li láže' kan žxen
láže'le Le', dan' zoalen yela' wak che Dios Be' La'y
le'e.

¹⁴ Zí'na'do' ka', ba nnézkzela' žóntezele da' ka'
naken chawe', na' náple'ele yela' žejní'il nich gak
wzejní'ilele lježle ka'. ¹⁵ Na'a naka' wechóg láže',
na' zzoja' chele le'e le'e yiche ni, zí'na'do' ka', na'
žsa'a láže'le dan' zoa da' besbaga' Dios neda' gona'
dan' nži'ile' le'e. ¹⁶ Che len žona' xchin Jesús, Benne'
Criston', lawgak benách ka' bi zej nake' benne' judío
ka', na' zchalja' diža' chawe' che Dios, nich gak
wdía' benách ka' bi zej nake' benne' judío ka' lo na'
Dios, benne' ka' wžekze Dios Be' La'y nich gágkake'
che Leze'. Gágkake' ka to da' wdekza' lo na' Dios, da'
chaz láže'e Le'.

¹⁷ Na'a, dan' žónlena' tzen Jesús, Benne' Criston',
žin, nzi' lo na'a chaz láža'a kan nak da' bena' lo
xchin Dios. ¹⁸ Lezka' naka' wechóg láže' wchalja'
kan nak da' ben Benne' Criston' lo na'a neda', na'
kege da' bena' nedza'. Bene' ga žongak benách
ka' bi zej nake' benne' judío ka' kan zнна xtiža'
Dios. Da' ni bene' Lekze', na' bkonle' žin da' bchalja'
neda', na' žin da' bena' neda'. ¹⁹ Lezka' bkonle'
žin da' ka' zej nak bian' da' bloe'ele' law Le' lo na'a
neda', na' yela' wak zen ka' da' bene', na' yela' wak
che Dios Be' La'y da' wzóalenen neda'. Ka' goken,

wzó l_{aw}a' z_{ch}alja' lo yež Jerusalén, na' dot gawze na' zejte gan nbab Ilíriko, ba bchalja' diža' chawe' kan nak che Benne' Criston'. ²⁰ Be' laža'a bchalja' diža' chawen' gan bi na' yéngkle benách ka' kan nak che Benne' Criston'. Chela' wchalja' ga ba béngkle benách ka', na' gona' neda' ka žon to benne' žone' to yo'o l_{aw} len ze'e da' ba bdixjw benne' yoble. ²¹ Ka bena' neda' naken kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Lé'egkle benne' ka' nníta'gake' gan bi benle nitó benne' kan nak chie' Lé',
na' chejní'igkle benne' ka' batkle béngkle' kan nak chie'.

Žénele Pablo cheje' lo yež Roma

²² Che len, la'kze zan chi'i gónela' yida' gan zoale, bi na' gak yida'. ²³ Na'a, dan' ba beyož bena' žin che Dios latje ki, na' zan yiz ba žénela' yida' gan zoale, ²⁴ che len, kate' cha'a lo yežlyó España, tia' gan zoale le'e, dan' žxen laža'a yedjwía' le'e, na' yebélenla' le'e. Te na' gak yego'ole neda' nez. ²⁵ Na'a žala' cha'a lo yež Jerusalén, nich chjwa'a to da' gáklenen benne' ka' che Benne' Criston' nníta'gake' ga na'. ²⁶ Ki gona' dan' wyáz láže'gak benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya, btóbgake' mežw da' znézjwgake' chegak benách yache' ka' zej nbabe' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén. ²⁷ Wyáz láže'gak benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', béngake' da' ni. Da' li naken to da' zej nbage'e chegak benne' judío ka'. Cha' zzi'gak benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka' da' naken che Dios ni'a che da' bengak benne' judío ka', na'

žala' gáklengake' benne' judío ka' len da' nápgake'.
 28 Che len, kate' yeyóž wdía' dan' bnéjzjwgak benne'
 ki lo na'gak benne' judío ka', naž tia' gan zoale le'e
 kate' cha'a lo yežlyó España. 29 Kate' la'a gan zoale,
 žxen laža'a žinlena' yógo'te da' žebélenlžo ni'a che
 diža' chawe' che Benne' Criston'.

30 Ni'a che Xanžo Jesús, Benne' Criston', na'
 ni'a che yela' nži'il da' zchiz Dios Be' La'y lo yichj
 lázdo'žo, neda' žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', nich
 wcháljlenle Dios tzen len neda', na' nnáblele-ne'
 gáklene' neda'. 31 Le nnable' gone' ga yelá' neda' lo
 na'gak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston',
 benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea, na' gone'
 ga chaz láže'gak benne' ka' zej nake' che Benne'
 Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén,
 sí'gake' dan' chjwa'a ga na'. 32 Lezka' le nnable',
 cha' nak da' zнна Dios, wnezjwe' neda' latje la'a gan
 zoale lo yela' žebél chia', nich yeží' láže'lena' le'e
 tzen. 33 Na'a znnabla' Dios, Bennen' zka'n žie' yichj
 lázdo'žo, sóalene' yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.

16

*Benne' ka' che Jesús žápegake' "Padiox" ljéžgake'
 ka'*

1 Le si' chawe' Febe, no'le zanžon' nake' toze
 len Xanžon'. Nake' no'le wen žin che Dios, na'
 nbáblene' benne' ka' che Benne' Criston' lo yež
 Sencrea. 2 Lo wláz Xanžon' le si' lo na'le no'len',
 kan žala' gongak beňách ka' che Benne' Criston'.
 Le gáklene', na' le gonn chie' bíte'teze da' žiážjelen'.
 Lekze' góklene' benne' zan, na' lezka' góklene' neda'.

3 Le gape "Padiox" Prisila, na' Akila, benne' byo
 chie'. Benne' ki bénlengake' neda' tzen žin che Jesús,

Benne' Criston'. ⁴ Žopte benne' ki wdégake' gan ben zož gátgake' nich béngake' ga bi gata' neda', na' žápegaka'-ne': “Žóǵkenle” na' kege nedza', san lezka' yógo'te lježžo ka' zej nbabe' gan zej nnita' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', žé'gake' lé'gake': “Žóǵkenle.” ⁵ Le gape “Padioǵ” benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' zdóbgake' lo ližgak Prisilan', na' Aki-lan'. Le gape “Padioǵ” Epeneto, bennen' nži'ila'. Le' bejli'e che Benne' Criston' zga'ale' ka' yógo'te benne' ka' nníta'gake' gan nbab Akaya. ⁶ Le gape “Padioǵ” Lia, no'len' bene' žin zen che Benne' Criston' gan zdoble le'e. ⁷ Le gape “Padioǵ” Andróniko len Junias, benne' wláž chia' ka'. Benne' ki byéjwǵlengake' neda' tzen liž ya, na' benne' wbás ka' bseǵa' Benne' Criston' žápegake' lé'gake' ba la'ne. Lezka' bejlé'gake' che Benne' Criston' zgá'alegake' ka neda'.

⁸ Le gape “Padioǵ” Amplias, bennen' nži'ila' dan' nake' che Xanžon'. ⁹ Le gape “Padioǵ” Urbano, bennen' bénlene' neto' tzen žin che Jesús, Benne' Criston'. Lezka' le gape “Padioǵ” Estakis, bennen' nži'ila'. ¹⁰ Le gape “Padioǵ” Apeles, bennen' nak bia' žejli'e che Benne' Criston'. Lezka' le gape “Padioǵ” benne' ka' nníta'gake' liž Aristóbulo. ¹¹ Le gape “Padioǵ” Herodión, benne' wláž chia'. Lezka' le gape “Padioǵ” benne' ka' nníta'gake' liž Narsiso, na' žejlé'gake' che Xanžon'. ¹² Le gape “Padioǵ” Trifena len Trifosa, no'le ka' žóngake' žin che Xanžon'. Lezka' le gape “Padioǵ” Pérsida, no'len' bene' žin zen che Xanžon', na' nži'ilžo-ne'. ¹³ Le gape “Padioǵ” Rufo, benne' wžekze Xanžon'. Lezka'

le gape “Padiox̄” x̄na' Rufo na', no'len' nake' ka x̄na'kza' neda'. ¹⁴ Lezka' le gape “Padiox̄” Asíncrito, na' Flegonte, na' Hermas, na' Patrobas, na' Hermes, na' lezka' lježžo ka' zej nake' toze len X̄anžon', na' nníta'lengake' benne' ka'. ¹⁵ Lezka' le gape “Padiox̄” Filólogo len Julia, na' Nereo len no'le zane', na' lezka' Olimpas, na' yógo'te lježžo ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' nníta'lengake' benne' ka'.

¹⁶ Le gape “Padiox̄” lježle ka', na' le cheļa' lježle ka' lo yela' nži'il chele. Yógo'te lježžo ka', benne' nníta'gake' nga, na' zej nbáblene' benách ka' che Benne' Criston', žápegake' le'e “Padiox̄”.

¹⁷ Na'a, žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', le gon ga gak bia'gak benne' ka' žóngake' ga žoj chóplele, na' zchíxgake' le'e, dan' žsédgekle' da' bi naken tlebe len da' nsedle le'e. Le kwas gan zej nnita' benách ki, ¹⁸ dan' bi žóngake' x̄chin Jesús, Benne' Criston'. Žóngake' žin nich gata' yela' wnni'a chégake', na' žon láže'gekle' benne' gaxjw laže' ka', zkóngekle' žin diža' gaxjw laže' ka', na' diža' chejle'žo da' wen laže'. ¹⁹ Zze diža' žonle kan z̄nna x̄tiža' X̄anžon', na' žéngekle yógo'te benách ka' da' ni. Che len žebela' ni'a che da' žonle le'e. Na'a, žénela' soale gonle da' nak chawe', na' kege gonle da' kegle. ²⁰ Dios, Bennen' zka'n žie' yichj lázdo'žo, za' gone' ga wlěj wchochjle da' xiwe'. Z̄nnabla' X̄anžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e.

²¹ X̄kwide' Timoteo, x̄kwiden' žónlenbe' neda' tzen žin, žápebe' le'e “Padiox̄.” Lezka' Lusio len Jasón, na' Sosípater, benne' wláž chia' ka', žápegake' le'e “Padiox̄.”

²² Neda', Tersio, zzoja' da' z̄nna Pablo le'e yiche ni, lezka' žapa' le'e “Padioḡ” na' zoalen ḡanžon' neda'.

²³ Lezka' Gayo, bennen' žonne' neda' latje zoa' liže' nga, žape' le'e “Padioḡ.” Lezka' žonne' latje yógo'te benách ka' che Benne' Criston' zdóbgake' nga. Erasto, benne' yo'o lo ne'e mežw che yež nga žape' le'e “Padioḡ.” Lezka' Kuarto, benne' lježžo, žape' le'e “Padioḡ.”

²⁴ Z̄nabla' ḡanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e. Ka'kze gaken.

¡Ga'n zen Dios!

²⁵ Na'a, ižka'n zento' Dios, Bennen' gak gone' le'e choch ni'a che diža' chawe' da' zchaljan', na' ni'a che da' zchalja' kan nak che Jesús, Benne' Criston', na' ni'a che da' bloe'e law Dios che da' bgache' chie', dan' bkache'e Le' ža ni'te ga bžinte na'a ža! ²⁶ Na'a ba bla' da' ni le'egak yiche ka' da' bzojgak benne' ka' bcháljgake' lo wĺáz Dios, Bennen' zóateze', kan wn-nakze' Le'. Na'a zej nnita' benne' ka' zcháljgaken' gan že'gak yógo'te benách ka' nich gak chejlé'gake' che Benne' Criston', na' nich gak góngake' kan z̄nna ḡtiže'e.

²⁷ ¡Ni'a che da' ben Jesús, Benne' Criston', ga'n zen to chi'ize Dios tlícha'kze, Bennen' napkze' dot yela' wak! Ka'kze gaken.

**Diža' chawe' kub len Salmo ka'
New Testament and Psalms in Zapotec, Yatee
(MX:zty:Zapotec, Yatee)**

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatee

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatee [zty], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Psalms

in Zapotec, Yatee

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

0bfe09c1-2c81-5cea-8249-8c76af5de080